

gościńiec

Białski

ISSN 1643-5313

Nr 11(31) LISTOPAD 2006

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

czasopismo samorządu powiatu bialskiego

www.powiatbialski.lubelskie.pl

Osiadła przed 26 latami w Kodniu, gdzie podjęła pracę w Gminnym Ośrodku Kultury zostając instruktorem k-o. Wiedzę w tej dziedzinie zdobywała w Wierchosławicach koło Tarnowa w rodzinnej miejscowości Win-

AGNIESZKA NOWACKA

centego Witosa na tamtejszym Uniwersytecie Ludowym. Pochodzi ze Stoku w pow. radzyńskim z rodziny o artystycznych zainteresowaniach. Brat rzeźbi, siostra zajmuje się haftem. Od najmłodszych lat miała zamiłowanie do robótek ręcznych. Robiła swetry, poznając coraz bardziej skomplikowane wzory i ścięgi. Potrafi też haftować, chociaż to nie jest jej główne zainteresowanie. Od kilkunastu lat pełni funkcję dyrektora Gminnego Centrum Kultury Sportu i Turystyki w Kodniu i to właśnie tu może realizować zainteresowania artystyczne przy organizacji przedsięwzięć kulturalnych i innych. Wielkim odkryciem artystycznym (chyba też i dla niej) były wykonywane przez nią patchworki (pierwszy powstał w 1992 r.). Była to narzuta na wersalkę, a później zaczęły powstawać „szyte” obrazy np.: Raj, św. Jerzy, Madonny, Chrystus Pantokrator i wiele scen ludowych. Oceniano je jako dzieła sztuki wykonywane przez naszywanie jedna na drugą kilku warstw kolorowych tkanin. Każdy patchwork składa się z kilku warstw różnych materiałów. Obecnie pasja została tymczasowo zawieszona ze względu na pracochłonność. Następną pasją artystyczną, wykonywaną okazjonalnie w okresie świąt wielkanocnych są pisanki (których wy-

konuje bardzo wiele). W swoich licznych zbiorach posiada pisanki nawet 10 letnie. Ostatnią wielką pasją, która ją zaciekaowała i bardzo wciągnęła jest florystyka. Zbiera wszystko, co może się przydać i być później wykorzystane do różnych rzeczy, które wykonuje, a pomysłów jest wiele. Zainteresowanie florystyką rozpoczęło się na zorganizowanym w Centrum Kultury w Kodniu kursie Szkoły Ludowej, gdzie w programie szkoleniowym były również zajęcia z florystyki. Jej pierwsze, udane prace można było zobaczyć na zakończeniu kursu. Później wystarczyło zakupić kilka potrzebnych narzędzi i akcesoriów, aby zaczęła się zabawa. Prezentowała prace florystyczne prezentowała na Powiatowych Dożynkach w Piszczacu, robiąc wystroj pawilonu gminy Kodeń (III nagroda). Mieszkanie i Dom Kultury obwieszono są suszącymi się materiałami do późniejszych realizacji różnych pomysłów. Każdy jesienny spacer owocuje w zbioru do wykorzystania.

Szanowni
Państwo

Listopad to miesiąc bogaty w wydarzenia, mające istotny wpływ na nasze życie. Wszystkich Świętych, Dzień Zaduszny są świętami, kiedy pielgrzymujemy do grobów bliskich, wspominamy tych, których już z nami nie ma.

Jesteśmy bardzo poruszeni tragedią górników z kopalni Halemba w Rudzie Śląskiej. Ogarnia nas głęboki żal i smutek. Łączymy się w bólu, jesteśmy solidarni z ich rodzinami. Nikt nie wróci im mężów i ojców.

Pamiętamy o rocznicy powstańczego zrywu z listopada 1830 r., walczących o wolność Ojczyzny i wielkiej ofiary naszych przodków.

Listopad to także czas wyborów samorządowych. Wybraliśmy wójtów, burmistrzów, nowych radnych do rad gmin, powiatu i Sejmiku Wojewódzkiego. Życzymy wszystkim realizacji zamierzeń i owocnej pracy na rzecz mieszkańców powiatu, województwa i całego kraju.

Tadeusz Łazowski
- Łazowski
Starosta Bielski

W NUMERZE

Galeria Gościńca - Agnieszka Nowacka	2
Gościniec samorządowy	4-7
Wawrzyn Podlasia 2006	8-9
Nasz gość - Krzysztof Iwaniuk, Wójt Gminy Terespol	10
III Bielskie Forum Gospodarcze	12
Patriotyczne śpiewanie	14-15
Bank z tej ziemi	16
Lider Polskiej Ekologii	18
Dzień Seniora	19
Ocalić od zapomnienia	21
Sołtys czyli wójt	22
Tatarski Buńczuk z Podlasiem	23
Repliki dawnej broni	24
Śpiewali poezję	25
Przypomnienie postaci Niemena	26
Nadajemy na podobnej fali	27
Janów Podlaski z bliska	28-29
Powrót blasku	30-31
Gościniec historyczny - J.I. Kraszewski	32-33
Informacja dla rolników	34
Gościniec sportowy	37
Powiat bielski w czołówce	38

Foto na pierwszej stronie okładki - T. Łazowski.
Pomnik poległych peowiaków w 1918 r.
Plac Jana Pawła II w Międzyrzeczu Podlaskim

Pierwsza sesja III kadencji Rady Powiatu Białskiego odbyła się 27 listopada. Pierwszą część obrad poprowadził radny senior **Romuald Kulawiec**. Po wysłuchaniu hymnu państwowego, przewodniczący Powiatowej Komisji Wyborczej sędzia **Wojciech Ostrowski** wręczył nowo wybra-

Z OBRAD SAMORZĄDU

nym radnym zaświadczenia o wyborze na radnego powiatu. Następnie radni złożyli ślubowanie, po czym wybrali przewodniczącego Rady Powiatu. Prowadzenie dalszych obrad objął wybrany przewodniczący **Przemysław Litwiniuk**. Rada powołała doradczą komisję statutowo – regulaminową i zajęła stanowisko w sprawie rozstrzygnięcia nadzorczego wojewody lubelskiego. Postanowiła o wniesieniu do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie skargi na rozstrzygnięcie nadzorcze, stwierdzające nieważność uchwały w sprawie szczegółowych zasad i trybu umarzania wiarygodności z tytułu należności pieniężnych, do których nie stosuje się przepisów ustawy – Ordynacja podatkowa oraz udzielania innych ulg w spłacie tych należności, w części obejmującej postanowienia § 2 ust. 1 i 2 podjętej w drugiej kadencji.

Przewodniczący Rady Powiatu ogłosił przerwę w obradach do 4 grudnia br.

PRZEMYSŁAW LITWINIUK PRZEWODNICZĄCYM RADY POWIATU

Podczas inauguracyjnej sesji rady powiatu wybrany został jej przewodniczący. Decyzję co do starosty odroczoneo na tydzień. Kandydatem jest dotychczasowy szef zarządu **Tadeusz Łazowski**.

Nowy przewodniczący

Przemysław Litwiniuk ma 26 lat, mieszka w Międzyzrzeczu Podlaskim, jest kawalerem. Z wykształcenia prawnik. Aktualnie odbywa studia doktoranckie w dziedzinie prawa konstytucyjnego na Uniwersytecie Warszawskim. Był już

radnym w poprzedniej kadencji i przewodniczącym komisji rewizyjnej. Jego kandydaturę, w imieniu klubu PSL, zgłosił radny **Mariusz Filipiuk**. W głosowaniu otrzymał 15 popierających go głosów. Przeciwnych było siedmiu radnych. Radny senior **Romuald Kulawiec**, który kierował wyborem przewodniczącego, zwrócił uwagę, że przewodniczą-

cy poprzedniej rady, **Marek Maleszyk**, prowadził zawsze obrady „tak kulturalnie, że mogą tego pozazdrościć warszawskie elity”. – I tego panu przewodniczącemu życzyć – powiedział.

Kandydując do rady powiatu Litwiniuk otrzymał 1293 głosy. Wyprzedził go tylko **Jackek Danieluk** z 1424 głosami. Ale ponieważ został burmistrzem Terespolu, nowy przewodniczący wyszedł pod tym względem na prowadzenie.

Jerzy Wręcz

NOWA RADA POWIATU

W powiecie białskim o objęcie 23 mandatów w radzie powiatu ubiegało się 266 kandydatów. Byli zgrupowani w 8 komitetach wyborczych, które razem zarejestrowały 48 list. Radnych wybierano w 7 okręgach, na które przypadły po 3 lub 4 mandaty do obsadzenia. W dniu sporządzania list wyborczych powiat liczył 117.919 mieszkańców. Z tego uprawnionych do głosowania było 90.101. Frekwencja wyniosła 52,79 proc.

Największe poparcie uzyskało Polskie Stronnictwo Ludowe, które wystawiło 40 kandydatów. Otrzymując 31,71 proc. głosów, obsadziło 11 mandatów. Drugi w kolejności był Komitet Wybor-

czy Wyborców Porozumienie Samorządowe, które uzyskało 17,65 proc. i 4 mandaty. W jego barwach startowało 44 kandydatów. Lewica i Demokraci z 16,14 proc. poparciem otrzymała 3 mandaty. A wystawiła 43 kandydatów. Również 3 radnych na Samoobrona, za którą było 10,58 głosujących (44 kandydatów). Po jednym mandacie zdobyły PIS, które poparło 12,94 proc. głosujących (33 kandydatów) oraz LPR (6,68 proc. poparcia, 36 kandydatów).

Jerzy Wręcz

RADNY SENIOR

Inauguracyjną sesję rozpoczął radny senior **Romuald Kulawiec**

Foto: Jaruno Z. Tuziak

OPOZYCJA

Wszystko wskazuje, że radni Samoobrony, PIS i LPR znajdą się w opozycji. Na pierwszych obradach usiedli razem (na zdjęciu w pierwszym rzędzie). Zamierzają utworzyć wspólny klub. Ich liderem zostanie prawdopodobnie Marek Uściński (Samoobrona).

Marek Uściński, drugi od prawej

Foto: Jaruno Z. Tuziak

WYBRANI DO SEJMIKU WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Cały sejmik liczy 33 radnych. Wybrano ich w 7 okręgach. Powiat bialski wraz z miastem Biała Podlaska oraz powiatami: lukowskim, skarżewskim i radzyńskim, wchodzi w skład okręgu wyborczego nr 3. Tu do obsadzenia było 6 mandatów.

W powiecie bialskim uprawnionych do głosowania było 90 tys. 58 osób. Frekwencja wyniosła 52,78 proc. Średni poziom w stosunku do innych powiatów miała ilość oddanych ważnych głosów – 86,79 proc. Ale np. w mieście Biała Podlaska przekroczyła 94 proc.

Najwięcej kandydatów w całym okręgu – po 12, wystawiły komitety: nr 1 PSL, nr 2 LPR, nr 4 PIS, nr 12 Polska Partia Pracy. Mandaty uzyskało po 2 przedstawicieli PSL i PIS, po jednym PO i Samoobrony.

Radnym z terenu powiatu ziemskiego, w tym sensie, że tu mieszka, został **Ireneusz Stolarczyk**, kandydujący z Międzyrzecza Podlaskiego, reprezentant PSL.

Pozostali radni z okręgu, to: **Józef Bergier** (PO, Biała Podlaska), **Krzysztof Gluchowski** (PiS, Aleksandrów), **Jacek Kopeć** (Samoobrona, Łązy), **Sławomir Sosnowski** (PSL, Krasew), **Jerzy Swiraj** (PiS, Parczew). Zostali wybrani z setki kandydatów w całym okręgu. (Ku.T.)

Foto: Jarek z Trudzi

Radny sejmiku wojewódzkiego Ireneusz Stolarczyk (trzeci od lewej) w gronie gości pierwszej sesji rady powiatu bialskiego

Wójtowie gmin w powiecie bialskim wybrani u pierwszej turze

gm.	Wiesław Panasiuk	Komitet Wyborczy PSL	51,23%
2 gm. Drelów	Piotr Kazimierski	KWW Dla dobra wszystkich	94,99%
3 gm. Janów Podl.	Jacek Hura	Komitet Wyborczy PSL	61,75%
4 gm. Kodeń	Ryszard Zań	Komitet Wyborczy PSL	59,03%
5 gm. Konstantynów	Romuald Murawski	Komitet Wyborczy PSL	65,58%
6 gm. Leśna Podl.	Marian Tomkowicz	KWW Bezpartijnych	68,99%
7 gm. Lomazy	Waldemar Drożdżuk	Komitet Wyborczy PSL	63,58%
8 gm. Międzyrzec Podlaski	Roman Michaluk	KWW Nasza Gmina	51,76%
9 gm. Rokitno	Tadeusz Fedoruk	KWW Razem dla Gminy Rokitno	69,77%
10 gm. Rossosz	Kazimierz Weremkowicz	Komitet Wyborczy PSL	72,47%
11 gm. Sławatycze	Dariusz Trybuchowicz	Komitet Wyborczy PSL	61,05%
12 gm. Sosnówka	Krzysztof Bruczuk	KWW Sosnówka 2006	53,08%
13 gm. Terespol	Krzysztof Iwaniuk	Komitet Wyborczy W. Krzysztofa Iwaniuka	70,52%
14 gm. Tucznia	Zygmunt Litwiniuk	Komitet Wyborczy PSL	51,50%
15 gm. Zalesie	Jan Sikora	Komitet Wyborczy PSL	63,80%

Burmistrzowie i wójtowie gmin w powiecie bialskim wybrani w drugiej turze

16 m. Międzyrzec Podl.	Artur Grzyb	KWW "MIĘDZYRZEC RAZEM"	55,08%
17 m. Terespol	Jacek Danieluk	KWW Porozumienie Samorządowe	59,45%
18 gm. Piszczak	Jan Kurowski	KWW Mała Ojczyzna	55,03%
19 gm. Wisznice	Piotr Dragan	KWW "Perspektywa dla Wisznice"	52,64%

Radni powiatu bialskiego

Nr listy	Okręg nr	Radni powiatu bialskiego		Głosów ważnych oddanych na kandydata	
		Nazwisko i imię	Wiek	Liczba	%
6	3	Adamiec Kazimiera	61	600	4,02%
6	4	Bajkowski Jan	47	537	3,6%
7	1	Boś Ryszard	57	429	2,88%
16	2	Danieluk Jacek	39	1424	9,55%
1	6	Duszek Marcin	24	715	4,8%
1	5	Filipiuk Mariusz	33	672	4,51%
1	1	Jakoniuk Agnieszka	45	497	3,33%
1	2	Kolodyński Wojciech	50	723	4,85%
1	5	Kostka Mariusz	31	700	4,7%
16	6	Kot Zbigniew	45	574	3,85%
1	4	Kulawiec Romuald	65	789	5,29%
1	6	Litwiniuk Przemysław	26	1293	8,67%
7	3	Łaski Krzysztof	50	260	1,74%
1	1	Łazowski Tadeusz	50	1104	7,41%
1	3	Makarewicz Henryk	54	1043	7%
2	7	Maksymiuk Arkadiusz	43	381	2,56%
1	7	Miechowicz Wojciech	50	432	2,9%
4	5	Panasiuk Jerzy	45	379	2,54%
6	2	Sacharuk Antoni	61	942	6,32%
16	3	Sawicki Andrzej	47	297	1,99%
16	2	Soloducha Mariusz	44	267	1,79%
1	7	Stasiuk Jan	56	657	4,41%
7	4	Uściński Marek	47	192	1,29%

RADA TRZECIEJ KADENCJI

Foto: Adam Trzciniak

Radni powiatu bialskiego na inauguracyjnej sesji trzeciej kadencji w dn. 27 listopada 2006 r. Brakuje tylko Jacka Danieluka, którego mandat wygasł w związku z wyborem na burmistrza Terespoli.

DECYZJE ZARZĄDU POWIATU

Od ukazania się ostatniego Gościnięca Biańskiego odbyły się trzy posiedzenia Zarządu Powiatu, podczas których zarząd: podjął uchwały w następujących sprawach:

* zmiany uchwały w sprawie układu wykonawczego budżetu powiatu biańskiego na 2006 r.,

* zmieniająca uchwałę w sprawie wskazania dwóch członków zarządu do dokonywania czynności prawnych związanych z obsługą projektów stypendialnych dla uczniów i studentów powiatu biańskiego oraz udzielenia pełnomocnictwa,

* zatwierdzenia listy stypendystów oraz listy rezerwowej studentów powiatu biańskiego,

* wyrażenia zgody na wszczęcie procedury w sprawie zamówienia publicznego na modernizację Domu Pomocy Społecznej w Kozuli,

* przeniesienia środków pomiędzy zadaniami realizowanymi ze środków PFRON,

* szczegółowych zasad i trybu przyznawania nagrody rocznej dyrektorowi SP ZOZ w Międzyzrzeczu Podlaskim oraz wzoru wniosku o przyznanie nagrody rocznej,

* przyjęcia projektu uchwały budżetowej na 2007 rok oraz informacji o stanie mienia powiatu,

* zmian w budżecie powiatu biańskiego na 2006 rok, zmieniająca uchwałę w sprawie układu wykonawczego budżetu powiatu biańskiego,

* przeniesienia środków pomiędzy zadaniami realizowanymi ze środków PFRON,

* przekazania mienia ruchomego będącego w posiadaniu Zespołu Szkół Rolnicze Centrum Szkolenia Ustawicznego im. Wincentego Witosa w Leśnej Podlaskiej Ministerstwu Rolnictwa i Rozwoju Wsi,

* ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację w 2007 roku zadań publicznych w zakresie promocji i profilaktyki zdrowia oraz ustalenia kryteriów oceny złożonych ofert,

* ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację w 2007 roku zadań publicznych w zakresie kultury fizycznej oraz turystyki oraz ustalenia kryteriów oceny złożonych ofert,

* ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji finansowanych z budżetu powiatu.

Ponadto Zarząd przyjął następujące ustalenia:

* zapoznał się z informacją komisji przetargowej o wyborze najkorzystniejszej oferty zamówienia publicznego na udzielenie i obsługę kredytu długoterminowego w kwocie 5 mln zł.

* zaakceptował przeznaczenie 4 tys. zł na remont przyłącza wodnego znajdującego się na terenie Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Terespolu.

* wyraził zgodę na podjęcie przez dyrektora Muzeum im. J.I. Kraszewskiego w Romanowie rozmów z wójtem gminy Sosnowka w sprawie bezprzetargowego nabycia lokalu dla mieszczącej w budynku muzeum byłej pracownicy (emerytki).

* zgodnie z prośbą Gminnej Instytucji Kultury w Rokitnie przeznaczył kwotę 500 zł na nagrody rzeczowe na VI Powiatowy Mikołajkowy Turniej Tenisa Stołowego.

* wyraził zgodę na zakup pucharów i nagród uczestnikom Międzynarodowego Nadbużańskiego Turnieju Piłki Siatkowej Mężczyzn w Sławatyczach.

* wyraził zgodę na zmniejszenie rezerwy oświatowej i zwiększenie budżetów poszczególnych szkół na nagrody starosty w łącznej kwocie 16.100 zł.

* zdecydował o wsparciu finansowym kwotą 1200 zł organizowanej wspólnie z Wojewódzkim Ośrodkiem Kultury w Lublinie rady dyrektorów miejskich i gminnych ośrodków kultury powiatu biańskiego.

* przyjął wniosek wydziału spraw społecznych o przeniesieniach finansowych w związku ze zmianą realizacji zadań w dziale: kultura fizyczna i sport.

* zapoznał się z prośbą dyrektora SP ZOZ w Międzyzrzeczu Podlaskim o umieszczenie w budżecie powiatu na rok 2007 środków finansowych w wysokości 873 tys. zł przeznaczonych m.in. na zakup aparatury i sprzętu medycznego, termoizolację pawilonów szpitalnych i przychodni specjalistycznej, zakup samochodu dostawczego.

* zapoznał się z zawiadomieniem Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego, Delegatura w Białej Podlaskiej o wszczęciu postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały nr XLVI / 288/2006 Rady Powiatu w sprawie szczegółowych zasad i trybu umarznia wierzytelności z tytułu należności pieniężnych, do których nie stosuje się przepisów ustawy - Ordynacja podat-

kowa oraz udzielania innych ulg w spłacie tych należności.

* zapoznał się z odmowną odpowiedzią Oddziału Lubelskiego PFRON w sprawie odstąpienia od stosowania zasady dodatkowości w rozliczaniu przyznaných środków PFRON oraz przyznanego dofinansowania.

* pozytywnie rozpatrzył wniosek ZDP o nie zmniejszanie ustalonego na 2006 r. limitu wydatków, pomimo braku pełnej realizacji planowanych dochodów.

* zaopiniował pozytywnie projekty decyzji o warunkach zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego na wniosek gmin Piszczac i Rossosz.

* z powodu braku środków finansowych negatywnie rozpatrzył prośbę mieszkańców gmin Kodeń i Terespol o wybudowanie utwardzonej drogi z chodnikiem na odcinku Kopytów - Kolonia Kolanówka - Zastawek.

* zapoznał się z prośbą Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego o dokonanie analizy i weryfikacji planu dotacji na 2006 rok na dofinansowanie zadania własnego powiatu w rozdziale - domy pomocy społecznej.

* zapoznał się z prośbą dyrektora Zespołu Szkół w Małaszewiczach o wyrażenie zgody na wynajem jednego pomieszczenia w budynku administracyjno - warsztatowym Elżbiecie Nieścioruk.

* po zapoznaniu się z prośbą Zespołu Szkół Sportowych Międzyzrzeczu Podlaskim przeznaczył kwotę 500 zł na zakup sprzętu sportowego jako nagrody za wysokie osiągnięcia sportowe.

* zaakceptował możliwość przygotowania przez dyrektor Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Terespolu dokumentacji, zabezpieczenie środków finansowych na zadanie dostosowania poradni do przebywania w niej osób niepełnosprawnych i ubiegania się o środki finansowe z PFRON w roku przyszłym.

* po rozpatrzeniu prośby dyrektora Muzeum J.I. Kraszewskiego w Romanowie wyraził zgodę na wsparcie finansowe kwotą 7 500 zł z przeznaczeniem na zakup oleju opałowego, badanie sprawności instalacji odgromowej i elektrycznej, opłat za energię elektryczną.

* po zapoznaniu się z prośbą Domu Dziecka w Komarnie przeznaczył 15 tys. zł na pilne potrzeby placówki.

* przyjął zaproponowany przez dyrektora wydziału spraw społecznych podział limitu stypendiów unijnych dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych umożliwiających uzyskanie świadectwa dojrzałości prowadzonych przez powiat biański w roku szkolnym 2006/2007.

* wyraził zgodę na dodatkowe wydzierżawienie przez Zarząd Dróg Powiatowych w drodze bezprzetargowej pomieszczenia o powierzchni 5 mkw. położonego w budynku Obwodu Drogowego w Światowicach firmie „Ineska”.

* zapoznał się z protestem Przedsiębiorstwa Robót Drogowych Spół-

ka Akcyjna z Białej Podlaskiej skierowanym do Zarządu Dróg Powiatowych, protest dotyczy specyfikacji istotnych warunków zamówienia określonych w punkcie 6 instrukcji przygotowania wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu.

* wyraził zgodę na dofinansowanie SP ZOZ w Międzyrzeczu Podlaskim kwotą 40 tys. zł na przygotowanie dokumentacji niezbędnej do opracowania projektów na realizację zadań w oparciu o środki z Funduszy Europejskich oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

GMINA DRELÓW

14 października na zaproszenie **Piotra Kazimierskiego**, wójta gminy Drelów odbyło się spotkanie strażaków z nadleśniczym Nadleśnictwa Międzyrzec. **Janusz Paderewski** wspomniał o trudnych chwilach lasów w minionym lecie, gdy pożary trawiły uprawy, bujne młodniki i okazałe drzewostany. Na szczęście, można było liczyć na pomoc strażaków, którzy znakomicie wywiązywali się z obowiązków, gasząc pożary.

Za ofiarną pracę przy akcjach gaśniczych 113 strażakom wręczono pisemne podziękowania.

Ponadto na potrzeby jednostek z: Drelowa, Dolhy, Łózek, Szach i Żerocina nadleśnictwo zakupiło i przekazało węże gaśnicze, jako częściową rekompensatę poniesionych strat przy pożarach. Spotkanie zakończyło się przy ognisku z pieczeniem kiełbasek.

Adam Szulik

LEŚNICY DZIĘKUJĄ STRAŻAKOM

BIAŁA PODLASKA

POŻEGNANIE ZE SŁUŻBĄ

20 października br. służbę zakończył st.bryg. mgr inż. **Mieczysław Goławski**, komendant miejski PSP w Białej Podlaskiej. Na pożegnalne spotkanie służbowe przybyli m.in.: st.bryg. mgr inż. **Andrzej Gregorek**, lubelski komen-

dant wojewódzki PSP, starosta białski **Tadeusz Łazowski**, prezydent miasta **Andrzej Czapski**, kierownicy służb mundurowych i instytucji współdziałających z PSP oraz załoga Komendy Miejskiej PSP.

Mieczysław Goławski rozpoczął pracę w 1979 r. w Komendzie Wojewódzkiej Straży Pożarnej w Białej Podlaskiej. W latach 1981-1992 był komendantem Zakładowej Zawodowej Straży Pożarnej przy Lokomotywni PKP w Małaszewiczach. W 1992 roku został powołany na stanowisko zastępcy komendanta wojewódzkiego PSP w Białej Podlaskiej. Pełnił obowiązki do końca 1998 r. Podczas reorganizacji, związanej z reformą administracyjną kraju, został powołany na stanowisko zastępcy komendanta miejskiego PSP w Białej Podlaskiej, a w roku bieżącym na stanowisko komendanta miejskiego PSP. Zebrani złożyli serdeczne podziękowanie **Mieczysławowi Goławskiemu** za lata pracy, zaangażowanie i koleżeńską postawę, życząc zdrowia i wszelkiej pomyślności w realizacji nowych planów życiowych.

Lubelski komendant wojewódzki PSP powierzył pełnienie obowiązków komendanta miejskiego PSP od 21 października 2006r. bryg. mgr inż. **Jarosławowi Kusznerukowi**, dotychczasowemu naczelnikowi wydziału kontrolno-rozpoznawczego w KM PSP.

st.kpt. **Mirosław Byszuk**

Po raz 12 odbył się Wawrzyn Podlasia. Konkurs organizowany przez redakcję Słowa Podlasia, przeznaczony dla przedsiębiorców, samorządów oraz środowisk i ludzi szczególnie zasłużonych dla lokalnej społeczności. Każdo-

tegracji jego społeczności. Jak powiedział, Wawrzyn Podlasia zdobył sobie wysoki prestiż i stanowi inspirację oraz motywację dla tych, którzy jeszcze go nie otrzymali.

Dziennikarz Słowa Podlasia **Roman Laszuk**, który jest przewodniczącym

WAWRZYN PODLASIA '2006

razowo statuetką i certyfikatem wyróżnianych jest dziewięciu laureatów w kategoriach: Przedsiębiorstwo Roku, Produkt Roku, Podlasianin Roku i Gmina Gospodarna. Laureaci wybierani są przez kapitułę, w skład której wchodzi starostwo, przedstawiciele środowisk gospodarczych i dziennikarze.

Patron nagrody, marszałek województwa **Edward Wojtas**, dziękował organizatorom za pomysł, który służy promocji południowego Podlasia i in-

kapituły przyznającej nagrodę, zaznaczył jak wielką rolę w jej pracach odgrywają starostwie powiatów na terenie których ukazuje się tygodnik. - Nic tak nie krępuje przedsiębiorczości, jak dobre decyzje samorządowców - stwierdził. Wyraził przy tym nadzieję, że i w kolejnej kadencji podtrzyma swoją chęć współpracy z kapitułą. Żeby służyło to promocji regionu i rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości.

Jakub Z. Trudzik

KATEGORIE NAGRODY

Wawrzyn Podlasia można zdobyć w kategoriach:

Przedsiębiorstwo Roku,
Produkt Roku,
Gmina Gospodarna,
Podlasianin Roku i jako
Nagrodę Specjalną.

O tytuł i statuetkę ubiegać się mogą osoby i podmioty gospodarcze, które zajmują się produkcją dóbr, usług, wytworów intelektu. Zgłosić się może każdy - mały i wielki producent artykułów przemysłowych czy przetwórcą produktów rolnych, rolnik, także handlowiec i projektant, muzyk czy naukowiec.

Nagroda Specjalna przewidziana jest dla stowarzyszeń i fundacji, mających szczególne osiągnięcia w zakresie promocji regionu, kultury, w działalności oświatowej i charytatyw-

nej. Chodzi o wyróżnienie wszystkich tych, których działalność służy lokalnej społeczności, a wykracza poza sferę działalności gospodarczej. Propozycje powinny dotyczyć kandydatów - osób lub firm, czy instytucji, których efektem działalności jest rozwiązywanie problemów społecznych i gospodarczych, tworzenie nowych miejsc pracy, kształtowanie pozytywnego wizerunku swego terenu. Zgłoszenia mogą być składane przez samych kandydatów, lub inne osoby.

PATRON

- To prestiżowa i specyficzna nagroda, którą otrzymują przedsiębiorcy, ale też instytucje i organizacje oraz osoby, które osiągnęły sukces. Które dokonały czegoś dobrego dla Ziemi Podlaskiej - chwalili nagrodzonych i Wawrzyn jego tegoroczny patron marszałek województwa lubelskiego Edward Wojtas.

Honorowy patronat nad nagrodą od początku jej powstania sprawowali kolejno: wojewodowie białkopodlaski **Tadeusz Korszeń** i **Marek Czarniecki**, potem marszałek województwa lubelskiego **Arkadiusz Bratkowski**, wicemarszałek Sejmu **Franciszek Jerzy Stefanuk** i minister **Lech Niłowski**.

Po raz pierwszy Wawrzyn wręczono w roku 1995 przy okazji obchodów XX-lecia województwa białkopodlaskiego, podczas uroczystej sesji Białkopodlaskiego Sejmiku Samorządowego. Był to pomysł redakcji Słowa Podlasia, który gorąco wsparli ówczesny wojewoda **Tadeusz Korszeń**.

HISTORIA WAWRZYNÓW

Postanowiono uhonorować firmy, które wniosły szczególny wkład w rozwój województwa. W kolejnych latach były to specjalnie organizowane koncerty.

Wawrzyn Podlasia został ciepło przyjęty przez laureatów. Stopniowo rosło zainteresowanie konkursem. Coraz większa ilość zgłoszeń w kolejnych latach i wysoka pozycja pretendentów na białkopodlaskim, a wielu na krajowym rynku gospodarczym, sprawiły, że stał się nagrodą, o którą warto zabiegać.

Po reformie administracyjnej Wawrzyn wraz z tygodnikiem, oprócz dotychczasowego woj. białkopodlaskiego wkroczył na teren powiatu łukowskiego. Tym samym stał się ważnym przedsięwzięciem promocyjnym dla pokażnej części województwa lubelskiego i wschodniego skrawka województwa mazowieckiego (powiat łosicki).

Marszałek województwa lubelskiego Edward Wojtas z przewodniczącym kapituły red. Romanem Laszukiem

Foto: Jakub Z. Trudzik

LAUREACI WAWRZYNU PODLASIA 2006

Przedsiębiorstwo Roku

Przedsiębiorstwo Produkcyjne Biaśwów Meble sp. z o.o. w Białej Podlaskiej. Firma zajmuje się produkcją mebli kuchennych z drewna czeresini i dębu. Klienci mogą liczyć na kompleksową usługę, począwszy od kilku propozycji projektu, po wykonanie. W ostatnich latach przedsiębiorstwo rozwija produkcję mebli biurowych i hotelowych.

Spółdzielnia Inwalidów „Elremet” Zakład Pracy Chronionej w Białej Podlaskiej. Ta znana i zasłużona firma ma już 40 lat. Zajmuje się produkcją odzieży roboczej, w tym mundurów na potrzeby sił zbrojnych. W ostatnich latach z powodzeniem została podjęta wymagająca wysokiej technologii produkcja tub kosmetycznych.

Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Białej Podlaskiej. Duża placówka medyczna, dysponująca 648 łóżkami dla chorych. Nowocześnie wyposażona, m.in. od kilku miesięcy w spiralny tomograf komputerowy. Uzyskane certyfikaty jakości i wysokie lokaty w ogólnopolskich rankingach szpitali świadczą o wysokich kwalifikacjach kadry medycznej.

Produkt Roku

„Sław – Pol” Zakład Masarsko-Wędliniarski Zdzisława Klebanika i Zakład Mięśne w kol. Horbów. Firma zrealizowała pod koniec 2005 roku największą i najbardziej nowoczesną przetwórnice mięsa w regionie. Jej docelowa zdolność produkcyjna wynosi 50 ton mięsa na zmianę. Na ok. 6 ha znajduje się hala produkcyjna, oczyszczalnia ścieków, budynek techniczny i biurowiec.

Nagroda Specjalna

Kapela „Harmonijkowe Echo” z Drelowa. Istnieje od 2003 roku. Nagroda przypada jej za krzewienie kultury ludowej i promocję regionu. W zespolę grają: **Tadeusz Sójka** na akordeonie, **Mirosław Sierocki** na harmonijce ustnej i bębenu, **Władysław Nazarek**

na harmonijce ustnej i Piotr Struczyk na skrzypcach, mandolinie i listku bzu.

Ochotnicza Straż Pożarna „Stolpno” w Międzyrzecu Podlaskim wraz z Młodzieżową Drużyną Pożarniczą. Umieją gasić pożary ale zajmują się też działalnością bardzo dla OSP nietypową. Już ponad 5 lat „Stolpno” pro-

ale i o propagowanie zdrowego trybu życia.

Podlasiainin Roku

Nagrodę otrzymał Andrzej Czapski, prezydent Białej Podlaskiej. Swoją działalność publiczną rozpoczął w czasach powstawania „Solidarności”. Potem był senatorem, wicemarszałkiem Senatu,

Foto: Jakub Z. Trudnik

Ryszard Zań, wójt gminy Kodeń; Andrzej Czapski, prezydent Białej Podlaskiej; Jan Okrucz, nadleśniczy Nadleśnictwa Sarnaki; Krzysztof Szczepaniuk, naczelnik OSP „Stolpno” w Międzyrzecu Podlaskim; Tadeusz Sójka, szef „Harmonijkowego Echo” z Drelowa; Edward Wojtas, marszałek województwa, patron nagrody; Roman Laszuk, przewodniczący kapituły; Dariusz Oleński, dyrektor Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Białej Podlaskiej; Mariusz Bem, prezes Spółdzielni Inwalidów „Elremet” w Białej Podlaskiej; Leon Sosiński, prezes Przedsiębiorstwa Produkcyjnego Biaśwów Meble w Białej Podlaskiej; Zdzisław Klebanik, właściciel Zakładu Masarsko-Wędliniarskiego w kol. Horbów.

wadzi świetlicę dla młodzieży „Tęczowe Centrum”. Nagroda została przyznana za kształtowanie u młodzieży ducha zdrowej rywalizacji i potrzeby sukcesów.

Państwowe Gospodarstwo Leśne, Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Sarnaki. Od lat w sposób systematyczny i atrakcyjny zajmuje się prowadzeniem edukacji przyrodniczo-leśnej. Chodzi o kształtowanie szacunku dla surowców naturalnych wykorzystywanych i używanych przez człowieka,

województw białopodlaskim. Teraz po raz trzeci został prezydentem miasta.

Gmina Gospodarna

Nagrodę otrzymała gmina Kodeń. Położona nad Bugiem, z wieloma zabytkami, ma już dobrą infrastrukturę komunalną. Zamieszkuje ją ponad 4 tys. osób. Z ogólnej powierzchni ok. 150 km kw., prawie jedną trzecią stanowią lasy. Przykładem lokalnej aktywności może być organizowany od wielu lat w sierpniu Międzynarodowy Bieg Sapiehów.

PREZENTACJA FIRM

Uroczystej imprezie towarzyszącej wręczeniu Wawrzynów Podlasia na swoich stoiskach zaprezentowały się kilka podlaskich firm i instytucji. Wszystkie odwiedził marszałek województwa, patron nagrody.

Foto: Jakub Z. Trudnik

Edward Wojtas w rozmowie z prezesem Tadeuszem Kucharukiem (z lewej), organizatorem Studium Celnego.

Z prawej strony członek zarządu województwa Sławomir Sosnowski

*** Odebrał pan prestiżową nagrodę Lidera Polskiej Ekologii. Jakie starania doceniła kapituła tej nagrody?**

– Tytuł „Lider Polskiej Ekologii” można otrzymać wtedy, jeśli spełni się szereg kryteriów wyrażonych efektem ekologicznym i społecznym, efektywnością ekologiczną, nowoczesnością i innowacyjnością rozwiązań, proroczością projektów,

od konkursów ogólnopolskich, one ułatwiły nam pozyskiwanie środków, potwierdziły, że nasze projekty są nowatorskie i uwzględniają optymalny względem nakładów efekt ekologiczny. Zawsze dbaliśmy, aby rozwiązania były jak najtańsze w eksploatacji.

*** W wielu gminach nadal istnieją dzikie wysypiska śmieci, co ma bezpośredni związek nie tylko z niską**

*** Ma pan w tej mierze ogromne doświadczenia. Jakiej rady udzieliliby pan wójtom gmin, stawiającym dopiero pierwsze kroki na drodze zagospodarowania odpadów? Od czego powinni zacząć?**

– Polskie gminy oczekują na lepsze rozwiązania prawne w tym zakresie. Konieczne jest wprowadzenie tzw. opłaty śmieciowej i zapewnienie samorządom prawnej kontroli nad zagospodarowywaniem strumienia odpadów stałych, aby Polska mogła wypełnić zobowiązania akcesji do Unii Europejskiej. Kolegom wójtom radziłbym łączyć się w związki komunalne, czy też tworzyć spółki międzygminne. W gminie typowo wiejskiej nie należy tworzyć własnego programu gospodarki odpadami stałymi, bowiem po zakończeniu okresu przejściowego, usługa będzie zbyt kosztowna, gdyż zaniedbujący będzie musiał zapłacić za nią w 100 proc.

*** Gmina Terespol ma szczególne położenie na szlaku komunikacyjnym wschód-zachód. Jak wpływa ona na rozwój gminy?**

– To właśnie graniczne położenie gminy przy europejskim szlaku komunikacyjnym nadaje gminie szczególny charakter i jest czynnikiem stymulującym jej rozwój. Dla przyspieszenia rozwoju potrzeba nam tylko normalnych dobrosąsiedzkich stosunków z Białorusią oraz normalnej granicy, do czego wyraźnie zobowiązuje kraje członkowskie Parlament Europejski. Ucywilizowanie tej granicy jest kluczem do przyspieszenia rozwoju terenów przygranicznych.

*** Mieszkańcy gminy mogliby wiele skorzystać na partnerskich kontaktach z sąsiednim obwodem brzeskim. Do tego potrzeba jednak chęci z obu stron. Jak pan sądzi, czy w niedalekiej perspektywie jest szansa na ożywienie tych kontaktów?**

– Życie w przyjacielskich stosunkach sąsiedzkich zawsze jest uważane jako nośnik spokojnego i dobrze prosperującego świata. Narody żyjące w braterskich stosunkach mogą wiele zyskać pod warunkiem, że współpracują ze sobą na rzecz rozwoju jako partnerzy po obu stronach granicy. Należy to do nadrzędnych celów władz lokalnych w Gminie Terespol. Właśnie przychodzi czas na granicę wschodnią Unii Europejskiej. W tym upatruję szansę, że to, co było ciągle niemożliwe w stosunkach polsko-białoruskich będzie możliwe pomiędzy Unią Europejską, której staliśmy się członkami, a naszymi wschodnimi sąsiadami.

Rozmawiał Istvan Grabowski

PARTNERSTWO PO OBU STRONACH BUGU

Rozmowa z Krzysztofem Iwaniukiem, wójtem gminy Terespol

współpracą z mieszkańcami oraz edukacją ekologiczną. Gmina musi wykazać się polityką zrównoważonego rozwoju, tj. rozwoju w zgodzie z otaczającą ją naturą, którą to ma obowiązek zachować bez uszczerbku dla przyszłych pokoleń.

*** Jako jedyna gmina w powiecie bialskim możecie pochwalić się pełnym zwodociągowaniem wszystkich sołectw, licznymi, przydomowymi oczyszczalniami ścieków i dobrą siecią gminnych dróg. Początki tych przemian nie były zapewne łatwe.**

– Łatwe nie były, ale towarzyszyła nam i naszym mieszkańcom ogromna chęć i zaangażowanie w odrabianiu tych zapóźnień cywilizacyjnych. Opracowane, śmiałe, kompleksowe programy oraz wzajemne zaufanie sprawiły, że po 16 latach odbudowanej samodzielności z szarego końca przesunęliśmy się do grupy najlepszych gmin w Polsce w tym zakresie.

*** Kto wspomagał pana w tych dążeniach?**

– Na sukces wpłynęła zgodna praca zespołowa Rady Gminy, urzędu, mieszkańców oraz licznych instytucji zewnętrznych wspomagających finansowo poszczególne projekty, pomimo, że fundusze z zewnątrz pochodzący z różnych źródeł na przestrzeni lat.

*** Budowa infrastruktury komunalnej pochłania olbrzymie fundusze. Jak je zdobywaliście?**

– Różnie. Na początku były to środki uznaniowe od administracji rządowej, później niezwykle ważne były fundusze ochrony środowiska z preferencyjnymi, częściowo umarzanymi kredytami. Teraz najważniejsze są fundusze strukturalne z Unii Europejskiej. Nie stroniiliśmy

świadomością ekologiczną mieszkańców, ale przede wszystkim z brakiem potrzebnych pojemników i kompleksowej zbiórki odpadów. W jaki sposób uporalisze się z tym problemem?

– W pierwsze pojemniki gmina zapatrzyła mieszkańców już w 1995 r.

i to po atrakcyjnych cenach dzięki nagrodzie z NFOSiGW. Jednocześnie zapewniła, po preferencyjnych cenach, zorganizowany wywóz odpadów na istniejące wysypisko śmieci.

*** Dokąd i jak często wywożone są śmieci z waszych sołectw? Kto się tym zajmuje?**

– Dziś, kiedy sfera gospodarki komunalnej przechodzi do gospodarki rynkowej, nasza spółka komunalna Ekobug co dwa tygodnie odbiera odpady stałe od mieszkańców.

NOWE OBLICZE CENTRUM

28 października otwarto w Międzyrzec Podlaskim plac Jana Pawła II po rewitalizacji. Wykonano ją w ramach inwestycji dofinansowanej ze środków unijnych i budżetu państwa. Uroczystość otworzył występ strażackiej orkiestry dętej, który był zaproszeniem dla mieszkańców i jednocześnie sygnałem do rozpoczęcia wydarzenia.

Główną część uroczystości rozpoczęła Msza Święta w kościele pw. św. Józefa, po której wszyscy zgromadzeni przeszli na centralną płytę rynku. Tam w obecności mieszkańców oraz zaproszonych przedstawicieli lokalnych organizacji, powiatowych i wojewódzkich władz samorządowych, krajowych instytucji oraz przedstawicieli władz państwowych, z posłami na Sejm RP: **Stanisławem Żmianem** oraz **Franciszkiem Jerzym Stefaniukiem** dokonano poświęcenia placu Jana Pawła II po rewitalizacji i posadzenia symbolicznych dębów. Uroczystość poprowadził burmistrz **Stanisław Lesiuk**, który podziękował w imieniu władz samorządowych wykonawcom inwestycji oraz wszystkim osobom zaangażowanym. Zapoznał również obecnych z zakresem wykonanych prac oraz propozycjami przyszłego wykorzystania placu, jako miejsca atrakcyjnego dla mieszkańców i odwiedzających go gości.

Ważnym elementem uroczystości było wręczenie po raz pierwszy nagrody Międzyrzeckiej Muzy ustanowionej przez Radę Miasta i przyznawanej za wybitne osiągnięcia twórcom i działaczom kultury. Nagrodą tą w roku 2006 uhonorowani zostali: **Ryszard Turyk** oraz **Józef Geresz** za wybitne osiągnięcia w dziedzinie działalności naukowej i historycznej na rzecz miasta i regionu. Wręczenia dokonali: przewodniczący Rady Miasta **Jan Juszcak** oraz **Krystylna Kornacka**, przewodnicząca Kapi-

tuly. Wręczenie Międzyrzeckiej Muzy zakończyło część oficjalną, ale nie oznaczało końca uroczystości. Plac wzięli

wowanych przez pracowników piekarni „Bagietka” oraz Zakładu Mięsnego z Wierzejek, sponsorów ciepłego po-

we władanie artyści ludowi, którzy niemal do wieczora zabawiali międzyrzeczką publiczność w ramach Przeglądu Kapel Ludowych. Koncertowali artyści z Międzyrzecza oraz z Berez, Konstantynowa, Lubartowa i Rogoźnicy. Równocześnie odbywał się Jarmark Międzyrzeczki, na którym obecnych było kilkunastu twórców ludowych. Najliczniejszą grupę spośród nich stanowili członkowie Stowarzyszenia Twórców Ludowych. Obecni byli przedstawiciele oddziału łukowskiego i białskiego, ale nie zabrakło artystów z innych części Lubelszczyzny oraz samego Lublina. Dodatkową atrakcją było stoisko prezentujące towarzyskie gry bitewne i planszowe oraz turniej przygotowany dla dzieci i młodzieży. Stoisko-prezentacja zostało przygotowane przez członków Międzyrzeckiego Klubu Miłośników Fantastyki „MITHRIL”.

Obecni mogli skosztować gorących kiełbasek oraz pieczonego prosiaka ser-

częstunku. Swoje produkty i towary na ten cel przekazał również Zakład Mięśny z Mościbrodów oraz hurtownia PHU „Wysokiński”.

Uroczystość zakończył wieczorny koncert gwiazdy telewizyjnego Idola - Ani Dąbrowskiej oraz wspaniały pokaz sztucznych ogni.

Otwarcie placu było pierwszą oficjalną uroczystością promującą największy projekt budowlany ostatnich lat: rewitalizacja zabytkowego centrum miasta. Realizacja ważna dla miasta inwestycji była możliwa dzięki dofinansowaniu z funduszy Unii Europejskiej. Dzięki przeprowadzonym pracom rewitalizacyjnym przebudowana została nawierzchnia rynku kostką granitową, wyeksponowano istniejące pomniki, dokonano kompleksowej zmiany układu zieleni i drzewostanu, wykonano nowe elementy małej architektury takie jak: fontanna, źródło (stylowe żelazne źródło uliczne), stylizowane ławki parkowe, murki i podwyższenia z płyt granitowych. W ramach rewitalizacji przebudowano istniejące oraz wykonano nowe sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz przyłącze wodociągowe zasilające fontannę i źródło uliczne. W ramach projektu zrealizowana została linia kablowa oświetlenia wraz z montażem punktów oświetleniowych oraz zainstalowano system monitoringu płyty rynku.

Prace przy rewitalizacji rynku, które trwają od sierpnia 2004 r., zostaną ukończone do końca marca 2007 r.

Jubileusz 85-lecia OSP

Na zaproszenie zarządu OSP Piszczak **4 listopada** starosta **Tadeusz Łazowski** uczestniczył w uroczystościach jubileuszu 85-lecia założenia Ochotniczej Straży Pożarnej w Piszczacu.

Dzień Seniora w Konstancyńowie
Starosta **Tadeusz Łazowski** **5 listopada** wziął udział w uroczystości Dnia Seniora zorganizowanej w Gminnym Ośrodku Kultury w Konstancyńowie.

Dzień Kultury Tatarskiej

5 listopada pod patronatem starosty białskiego odbył się Dzień Kultury Tatarskiej - Studzianka-Lomazy-Biała Podlaska. Imprezie towarzyszyły spotkania przedstawicieli społeczności tatarskiej, prezentacja wystawy „Tatarzy na Podlasiu”, otwarcie wystawy „Tatarzy-Muzułmanie na ziemiach Rzeczypospolitej” oraz trzeci koncert z cyklu Skarby Kultury Podlasia. Organizatorami byli: Muzułmanie Gmina Wyznaniowa w Białymstoku, Samorząd Studentów ZW WF w Białej Podlaskiej, wójt i GOK z Łomaz oraz TonZ Oddz. Podlaski w Białej Podlaskiej.

Stypendia ministra dla młodzieży

Uroczyste wręczenie dyplomów stypendium prezesa Rady Ministrów oraz ministra edukacji narodowej odbyło się **6 listopada** w auli Zespołu Szkół Zawodowych nr 1 im. Komisji Edukacji Narodowej w Białej Podlaskiej. Starostwo Powiatowe w Białej Podlaskiej reprezentowała podczas uroczystości **Marianna Tumiłowicz**, dyrektor wydziału spraw społecznych.

Organizatorem była Delegatura Kuratorium Oświaty w Białej Podlaskiej.

Inauguracja roku akademickiego

6 listopada w Miejskim Ośrodku Kultury w Białej Podlaskiej odbyła się uroczysta inauguracja roku akademickiego Lubelskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w białskiej filii. Podczas uroczystości odbył się wykład inauguracyjny prof. dr hab. **Henryka Mierzwińskiego** „Dzieje Podlasia w historii państwa i narodu”. Imprezę uświetniła część artystyczna w wykonaniu chóru PSS „Spolem” oraz koncert zespołu gitarowego Państwowego Szkoły Muzycznej I stopnia im. F. Chopina w Białej Podlaskiej.

III BIAŁSKIE FORUM GOSPODARCZE

24 października br. oddział Lubelskiej Fundacji Rozwoju po raz trzeci zorganizował Białskie Forum Gospodarcze. Odbyło się ono pod hasłem „Wsparcie przedsiębiorczości w perspektywie finansowej 2007 - 2013”. Głównym celem spotkania było przekazanie przedsiębiorcom oraz samorządom i jednostkom budżetowym z powiatu białskiego informacji o źródłach finansowania oraz możliwościach uzyskania pomocy w nowym okresie programowania UE. Poruszone zostały także zagadnienia dotyczące rozwoju regionu.

Prelegenci zapoznali uczestników z działaniami podejmowanymi w celu polepszenia sytuacji małych i średnich przedsiębiorstw oraz Europejskim Prawem Pracy.

Dodatkowym autem Białskiego Forum Gospodarczego była integracja

przedsiębiorców, władz samorządowych i organizacji pozarządowych. Na spotkanie przybyło wielu przedstawicieli samorządów, przedsiębiorców i władz lokalnych. Patronat medialny nad imprezą objęły lokalne media: Stow. Podlasia, Dziennik Wschodni, Radio Lublin, Radio Biała FM, TVP3 Lublin. Przedsięwzięcie wsparli sponsorzy: Bank Pekao SA, Kredyt Bank, Raiffeisen Bank Polska SA, Bank BGŻ, PKO Bank Polski SA, PZU SA, Bank BPH. Przedsiębiorstwa: Marcinex SC, Tell Partner Orange, Biasov-Meble, Petrodrom, Flop, Info Service, Ksemar, Kancelaria Księgowa Podatkowa Kulupa i Wanecki, Drukarnia Calamus, Agencja Reklamowa Pink, Verona Cafe, Studio Fotograficzne Fotka, Łmate Łuków, Orange Computers i Bajt.

(red.)

POWIAT TARNOWSKI

LAUR PIĘKNIEJSZEJ STRONY ŚWIATA

21 października br. w dworku - muzeum Ignacego Jana Paderewskiego

w Kąsnej Dolnej (powiat tarnowski) odbyła się uroczystość zakończenia XVI

Międzynarodowej Galicjskiej Jesieni Literackiej. W spotkaniu udział wzięli literaci z kraju i zagranicy, którzy zaprezentowali próbki swojej twórczości. Niezwykle podniosłym był moment wręczenia *Wielkich Laurów Piękniejszej Strony Świata*. Z ogromną satysfakcją informujemy, że Miejska Biblioteka Publiczna w Białej Podlaskiej została uhonorowana laurem za pracę z dziećmi i młodzieżą. Białka Biblioteka znalazła się w gronie kilku laureatów wyróżnionych przez kapitułę spośród 60 bibliotek zgłoszonych z całego kraju do tegorocznej edycji.

(red.)

ZŁOTE GODY

23 października br. w sali Sławatycyckiego Ośrodka Kultury odbyła się uroczystość jubileuszu złotych godów. Głównym punktem uroczystości było uhonorowanie medalami 8 par obcho-

buchowicz następującym jubilatami: Cecylia i Walerian Oniszczyk, Antonina i Eugeniusz Juszczak, Wiera i Michał Demidiuk, Eugenia i Konstanty Kuczynski, Czesława i Stefan Łukasiewicz, Weronika i Jan Kiryluk, Natalia i Konstanty Giegno, Anna i Dymitr Kiryluk. Uroczystości uświetnił występ miejscowego zespołu muzycznego

dających w tym roku 50 - lecie pożycia małżeńskiego. Medale w imieniu prezydenta RP wręczał wójt **Dariusz Try-**

PULS oraz solista **Sławomira Pruniewicz** w koncercie życzeń dedykowanym jubilatom i przybyłym gościom.

LEKCJA PATRIOTYZMU

11 listopada br. w Sławatyczach odbyły się uroczystości z okazji 88. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. W kościele p.w. Matki Bożej Różańcowej proboszcz parafii ks. **Kazimierz Nowak** odprawił mszę świętą w intencji Ojczyzny. Przy tablicy pamiątkowej, poświęconej poległym bohaterom Armii Krajowej, pełnili honorową wartę harcerze miejscowego gimnazjum. Po zakończeniu mszy św., uczestnicy uroczystości z pocztami sztandarowymi z miejscowej jednostki OSP oraz Zespołu Szkół udali się z procesją na zbiorową mogiłę legionistów z 1920 roku. W tym dniu w Zespole Szkół w Sławatyczach odbyła się okolicznościowa akademii. Młodzież ze Szkoły Podstawowej i Gimnazjum zaprezentowała montaż słowno-muzyczny pod hasłem. „Mysząc o przyszłości narodu, trzeba się oprzeć o jego groby”. Impreza zakończyła się występem chóru z repertuarem pieśni patriotycznych. (B.S.)

PRZEŻYŁA 100 LAT

24 października br. **Maria Haponiuk**, mieszkanka Pnisek gm. Sławatycze gościła delegację Urzędu Gminy i KRUS z Białej Podlaskiej z racji jubileuszu setnych urodzin. Goście przybyli z życzeniami, kwiatami i prezentami. List od prezesa Rady Ministrów odczytał wójt gminy **Dariusz Trybuchowicz**. Córka pani **Marie**, **Wiera Tyszyk** twierdzi, że jej mama nigdy nie chorowała. Jubilatka ma jedną córkę, dwóch wnuków i pięcioro prawnuków. Wierzy, że doczeka się jeszcze kilkoropravnuków. (B.S.)

II konferencja szkół promujących zdrowie

Konferencja szkół promujących zdrowie, poświęcona problemom zdrowotnym dzieci i młodzieży wynikającym z nieprawidłowego odżywiania odbyła się **7 listopada** w Urzędzie Miasta Biała Podlaska. Organizatorem konferencji było Starostwo Powiatowe w Białej Podlaskiej i Urząd Miasta. Podczas konferencji zostały wręczone kolejne Certyfikaty przynależności do Powiatowej Sieci Szkół Promujących Zdrowie, a wytypowane szkoły zaprezentowały swoje działania w zakresie promocji zdrowia.

Spotkanie pracowników kultury

Starosta **T. Łazowski** uczestniczył w naradzie dyrektorów ośrodków kultury powiatów: białskiego, parczewskiego i radzyńskiego, zorganizowanej przez Starostwo Powiatowe i Wojewódzki Ośrodek Kultury, jaka odbyła się w Muzeum Józefa Ignacego Kraszewskiego w Romanowie.

Zaduszki w Konstancynie

Na zaproszenie Gminnej Biblioteki Publicznej im. **Kajetana Sawczuka** w Konstancynie **Tadeusz Łazowski**, starosta białski uczestniczył **7 listopada** w Zaduszkach Kulturalnych „Ocalić od zapomnienia”. Imprezę uświetnił m.in. konkurs recytatorski poezji **Kajetana Sawczuka** oraz występy młodzieży. Zwycięzcom konkursu oraz wykonawcom piosenek wręczono nagrody ufundowane przez Starostwo Powiatowe.

Obrazy zarządu

9 listopada odbyło się posiedzenie Zarządu Powiatu Białskiego. Podczas obrad podjęto uchwały Rady Powiatu oraz dokonano uzgodnienia projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego na wniosek gmin: Piszczac i Rososz.

Święto Niepodległości w Brześciu

Na zaproszenie konsula generalnego RP w Brześciu **Jarosława Książka** starosta białski **Tadeusz Łazowski**, wójt gminy **Terespol Krzysztof Iwaniuk** oraz przedstawiciele urzędów i instytucji **11 listopada** wzięli udział w uroczystym przyjęciu z okazji Narodowego Święta Niepodległości Polski, które odbyło się w Brzeskim Teatrze Dramatu i Muzyki.

Narodowe Święto Niepodległości 11 listopada przedstawiciele Starostwa Powiatowego uczestniczyli w uroczystych obchodach Narodowego Święta Niepodległości, które odbyły się w Białej Podlaskiej, Międzyrzeczu Podlaskim i Terespolu.

Krwawe Dni Międzyrzecza

Na zaproszenie Towarzystwa Przyjaciół Nauk, Miejskiego Ośrodka Kultury i Gimnazjum nr 1 z Międzyrzecza Podlaskiego dyrektor wydziału spraw społecznych **Marianna Tumulowicz** uczestniczyła w MARSZU-PATROLU zorganizowanym w ramach obchodów 88 rocznicy Krwawych Dni Międzyrzecza, który odbył się **16 listopada** w parku przy pałacu Potockich. Po przemarszu pod Pomnik Niepodległości i apelu poległych złożono kwiaty.

Święto pracowników rolnictwa

Na zaproszenie **Władimira Aleksandrowicza Macuki** przewodniczącego rejonu brzeskiego delegacja z powiatu białskiego w składzie: **Tadeusz Łazowski**, starosta białski, **Jan Bajkowski**, wicestarosta i **Marrek Maleszyk**, przewodniczący Rady Powiatu wzięła udział w uroczystości Święta pracownika rolnictwa i przetwórstwa rolno, który odbyło się **16 listopada** w Rejonowym Domu Kultury w Czerni.

Powiatowy Konkurs Pieśni Patriotycznej

19 listopada w sali konferencyjnej UW w Białej Podlaskiej odbył się koncert galowy IV Powiatowego Konkursu Pieśni Patriotycznej. Organizatorem koncertu była Szkoła Podstawowa nr 7 w Białej Podlaskiej, parafia NNMP w Białej Podlaskiej i Duszpasterstwo Harcerek i Harcerzy.

Poezja Śpiewana w Terespolu

Miejski Ośrodek Kultury i Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 byli organizatorami VIII Powiatowego Przeglądu Poezji Śpiewanej, który odbył się **19 listopada** w Terespolu. Wykonawcami poezji byli uczniowie szkół średnich z Białej Podlaskiej i powiatu białskiego. Impreza odbyła się przy wsparciu Starostwa Powiatowego w Białej Podlaskiej i Urzędu Miasta Terespol.

Z roku na rok rośnie liczba uczestników powiatowego konkursu pieśni patriotycznej, organizowanego przez parafię pw. Narodzenia NMP i Szkołę

choć wystąpiły też chóry z Garwolina i Uścimowa.

Po całodziennych prezentacjach juryści nie mieli łatwego zadania ze wskazaniem tych najlepszych. W ka-

PATRIOTYCZNE ŚPIEWANIE

Podstawową nr 7 im. H. Sienkiewicza. Ostatnią edycję zaszczycił obecnością biskup połowy WP ks. gen. **Tadeusz Płoski**.

W trzecią niedzielę listopada sala konferencyjna UW z trudem pomieści-

tegorii grup dziecięcych zwyciężył zespół SP nr 7 z Białej Podlaskiej, wykonujący pieśni: „Nasza najpiękniejsza” i „W noc nadziei”. Drugą nagrodą uhonorowano dziewczynki ze SP im. Cz. Tańskiego z Janowa Podlaskiego,

Foto: Iwona Grabowska

ła uczestników. Na scenie pokazało się 380 wykonawców i 20 akompaniujących im muzyków. Była to jedna z największych imprez tegorocznej jesieni. Zespoły dziecięce i młodzieżowe pochodziły głównie z powiatu białskiego,

a trzecią kwartet dziewczęcy z Grabnowa.

W kategorii zespołów młodzieżowych zwyciężył chór parafii pw. św. Piotra i Pawła z Uścimowa za piękne wykonanie pieśni rycerskiej „Bogarodzica”. Druga nagroda przypadła chórowi dziewczęcemu z Zespołu Szkół im. W. Reymonta z Małaszewicz. Trzecią nagrodę otrzymał chór ZS im. J. Piłsudskiego z Garwolina.

Wyróżnienia otrzymały zespoły z Białej Podlaskiej, Kodnia i Terespolu oraz dwie solistki **Monika Pawluczuk** oraz **Barbara Zaniewicz**. Zwycięzcy pierwszej nagrody otrzymali gitary, drugiej mikrofony, a trzeciej flety. Były też albumy od starosty białskiego i słodczyce od prezidenta miasta.

Zdaniem obserwatorów konkurs nabiera coraz większego rozmachu i warto go kontynuować.

Iwona Grabowska

Prawie 200 osób wzięło udział w VI Powiatowym Festiwalu Pieśni Patriotycznej - Tucznia 2006, który odbył się 29 października w sali Zespołu Szkół. Festiwal w tym roku zorganizowała Gminna Biblioteka Publiczna w Tuczniej, zaś współorganizatorami

ogólny wyraz artystyczny, kierując się przede wszystkim celami imprezy tj. pielęgnowanie i prezentacja regionalnych tradycji patriotycznych oraz upowszechnianie pieśni patriotycznych. W kategorii zespoły młodzieżowe I miejsce zajęły Jagódki,

W TUCZNEJ PATRIOTYCZNIE

byli: Urząd Gminy i Starostwo Powiatowe. Festiwal otworzył wójt gminy **Zygmunt Litwiniuk**, zaś głos zabrał poseł na Sejm RP **Franciszek Jerzy Stefaniuk**.

Miłą niespodzianką festiwalu było to, iż większość wykonawców stanowili młodzi, a nawet bardzo młodzi, którzy z zaangażowaniem i entuzjazmem śpiewali o takich wartościach jak wolność, patrio-

działający przy Gminnej Instytucji Kultury w Rokitnie, II – zespół wokalny **Wiem dokąd idę**, działający przy Gminnym Ośrodku Kultury w Łomazach, III – **Kolorowe Nutki** z Zespołu Placówek Oświatowych w Piszczacu. W kategorii seniorzy również przyznano trzy pierwsze nagrody: I miejsce uzyskał Zespół

tyzm, nadzieja. Spotkanie z piosenką patriotyczną było przeprowadzone w drodze konkursu. Wybór nie był łatwy, ponieważ zaprezentowały się bardzo dobre zespoły z terenu powiatu. Jury wnikliwie oceniło dobór repertuaru, interpretację oraz

Śpiewaczy Jarzębina z Konia, II – chór **Wiarus**, działający przy Miejskim Ośrodku Kultury w Międzyrzeczu Podlaskim, zaś III – zespół **Pogodna Jesień** z Konstantynowa.

Anna Józwick

Święto kolejarza

Na zaproszenie PKP CARGO S.A. Zakładu Przewozów T. **Łazowski** Towarowych i Przetadunku w Małaszewiczach starosta uczestniczył w uroczystej akademii z okazji Święta Kolejarza zorganizowanej **21 listopada** w Zespole Szkół Zawodowych im. Władysława Reymonta w Małaszewiczach.

Posiedzenie w Roskoszy

22 listopada starosta **Tadeusz Łazowski** uczestniczył w wyjazdowym posiedzeniu podkomisji stałej OHP ds. młodzieży, które odbyło się w Roskoszy k/Białej Podlaskiej w siedzibie Europejskiego Centrum Kształcenia i Wychowania. Podczas obrad omówiono działalność OHP w zakresie poradnictwa i doradztwa zawodowego oraz działalność na rzecz przeciwdziałania bezrobociu młodzieży.

Dzień Białej Laski

Na zaproszenie zarządu Koła Polskiego Związku Niewidomych w Białej Podlaskiej wicestarosta **Jan Bajkowski** wziął udział w spotkaniu integracyjnym z okazji Międzynarodowego Dnia Białej Laski, które odbyło się **22 listopada** w sali konferencyjnej Urzędu Wojewódzkiego.

Olimpiada młodzieży szkół rolniczych

22 listopada w Zespole Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego w Leśnej Podlaskiej odbył się finał i uroczyste podsumowanie VIII edycji olimpiady młodzieży szkół rolniczych „W rolnictwie można pracować bezpiecznie”.

Głównym organizatorem olimpiady była Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział Regionalny w Radzynie Podlaskim. W finale wzięła udział młodzież – laureaci szczebla szkolnego ze szkół rolniczych w Leśnej Podlaskiej, Jabloniu, Woli Osowińskiej i Łosicach.

Uczestnicząca w urzędowości **Bożenna Kaliszuk**, zastępca dyrektora wydziału rolnictwa i środowiska przekazała 5 laureatom nagrody książkowe ufundowane przez starostę białskiego **Tadeusza Łazowskiego**.

Posiedzenie Zarządu Powiatu

23 listopada odbyło się posiedzenie Zarządu Powiatu. Podczas obrad podjęto uchwały Rady Powiatu i zapro-

ponowano podział limitu stypendiów uniijnych dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Na zakończenie posiedzenia **Tadeusz Łazowski** wręczył dyplomy, dziękując za pracę w zakończonyj II kadencji samorządu powiatowego.

* * *

Promocja rehabilitacji

24 listopada odbyło się spotkanie starosty białskiego **Tadeusza Łazowskiego** z **Ryszardem Bujakiem**, dyrektorem generalnym ProMa Reha Pol Sp. z o.o., która została powołana w celu ułatwienia kontaktów pomiędzy podmiotami gospodarczymi a osobami fizycznymi na terenie kraju i zagranicą w celu promocji rehabilitacji polskiej, a w szczególności ich wyrobów do rehabilitacji.

Celem spotkania były rozmowy dotyczące utworzenia Centrum Specjalistycznego - Korekcyjnego w Białej Podlaskiej oraz wcielenia w życie programu Akademii Zdrowych Pleców – profilaktyka i leczenie wad postawy w szkołach podstawowych i gimnazjach na terenie powiatu białskiego i miasta Biała Podlaska. Powstałyby również ośrodki dydaktyczno-szkoleniowe kształcące kadrę fizjoterapii i rehabilitacji.

* * *

Nowa Rada Powiatu

I sesja III kadencji Rady Powiatu Białskiego odbyła się **27 listopada**. Podczas obrad wręczono nowo wybranym radnym zaświadczenia o wyborze na radnego powiatu. Po złożeniu ślubowania przez radnych został wybrany przewodniczący Rady Powiatu. Został nim **Przemysław Litwiniuk**.

* * *

Konferencja w Brześciu

W dniach **28-29 listopada** starosta **T. Łazowski** uczestniczył w konferencji końcowej w ramach projektu TACIS „Rozwój Ośrodka Informacji Transgranicznej w Brześciu” i „Perspektywy rozwoju polsko-białoruskiego regionu przygranicznego Brześć – Biała Podlaska – Lublin”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej. Celem konferencji była dyskusja na temat perspektyw dalszego rozwoju polsko-białoruskiego regionu przygranicznego Brześć – Biała Podlaska – Lublin, z udziałem wysoko postawionych polityków i przedstawicieli organów władzy oraz ekspertów do spraw współpracy transgranicznej z niemiecko-francuskiego regionu PAMINA.

Oprac. **Elżbieta Chwalczuk**

BANK Z TEJ ZIEMI

Gruntownie odrestaurowany został budynek, w którym od ponad 30 lat ma siedzibę biały oddział Banku Gospodarki Żywnościowej. Pod koniec listopada odnowiona placówka została oficjalnie oddana do użytku. W uroczystości wzięli udział liczni klienci banku. Jak zdążył zauważyć prezydent Białej

z tej ziemi. *Pogratulował pracownikom przyjaznego nastawienia do klienta.*

– Przed znanym powszechnie logo BGZ pojawił się charakterystyczny ludzik. To znak holenderskiego akcjonariusza banku. Który u siebie też stawia na regionalizację. Interesuje go silny

Wśród przecinających wstęgę był starosta **Tadeusz Łazowski**

Podlaskiej **Andrzej Czapski**: – Reprezentanci branży nie tylko żywnościowej. Cały obiekt zyskał termooizolację i estetyczną elewację. Sale obsługi klientów otrzymały nowoczesną stylizację. – *Tak będzie we wszystkich placówkach BGZ w całym kraju* – zapewniła **Marzena Sendek**, dyrektor oddziału regionalnego w Lublinie. Jak uzupełnił to dyrektor białskiego oddziału **Witold Wójtowicz**, rzecz w tym, by klienci BGZ, niezależnie w jakim zakątku Polski trafią do jego dowolnej placówki, zawsze mogli poczuć się jak w dobrze znanym miejscu.

Starosta **Tadeusz Łazowski** przypomniał dawny slogan: – *To jest bank*

bank w regionie, w powiecie. Żeby decyzje finansowe były podejmowane na miejscu, blisko klientów – wyjaśniła **Marzena Sendek**.

Świecąc obiekt ks. **Marian Daniluk** życzył, by klienci i pracownicy odnowionego banku czuli się w nim dobrze. Żeby byli zadowoleni z otrzymanych tu usług. Dodał, że i jego parafia właśnie w tym banku ma swoje konto.

– Bank je pilnie strzeże i jeszcze pomnaża troszczyć. Myślę, że po tym poświęceniu jeszcze więcej klientów do tego banku przybędzie – uśmiechnął się zycielwie.

Jerzy Wręc

90 rocznica śmierci Henryka Sienkiewicza stała się okazją do spotkania Zespołu Samokształcenia Nauczycieli Bibliotekarzy „Sienkiewicz dzisiaj”. Spotkanie odbyło się 15 listopada w Wojewódzkim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli oraz Bibliotece Pedagogicznej w Białej Podlaskiej.

Podczas sesji popularno-naukowej prezentowano odbiór dzieł Sienkiewicza przez współczesnego czytelnika. Z wykładem „Analiza czytelnictwa Sienkiewicza na podstawie badań przeprowadzonych w bibliotekach publicznych na przykładzie filii nr 3 Miejskiej Biblioteki Publicznej w Białej Podlaskiej oraz Gminnej Biblioteki Publicznej z Konstancynowa” wystąpiła **Elżbieta Kożuchowska**, kierownik filii nr 3 MBP; zaś „Analiza czytelnictwa Sienkiewicza na podstawie badań przeprowadzonych w bibliotekach szkolnych na przykładzie biblio-

UCZCZONO H. SIENKIEWICZA

tek Szkoły Podstawowej nr 1 oraz Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 3” przedstawiła **Justyna Mirończuk**, nauczyciel bibliotekarzy Szkoły Podstawowej nr 1 z Białej Podlaskiej.

Ciekawe referaty przedstawili **Marcin Sprzączak**, student UMCS, który mówił nt. „Lektura dzieł Sienkiewicza w oczach młodzieży” oraz **Małgorzata Paszkowska**, nauczyciel Szkoły Podstawowej oraz Gimnazjum w Rossoszu „Czy współczesna młodzież może lubić Sienkiewicza?”

Gościem wyjątkowym spotkania był ks. dyrektor Wydawnictwa Instytutu Teologicznego Księży Misjonarzy z Krakowa **Wacław Piszczek CM**, autor ilu-

stracji do bibliofilskiej edycji dzieł Henryka Sienkiewicza. Ks. Piszczek mówił na temat genezy powstania i pracy nad serią wydawniczą, a także swoich ilustracjach do tejże bibliofilskiej edycji. Jego prace można oglądać do końca roku w Bibliotece Pedagogicznej z Białej Podlaskiej.

Miłym akcentem spotkania były prace plastyczne ilustrujące najbardziej znane książki autora „W pustyni i w puszczy” wykonane przez dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 7 im. H. Sienkiewicza z Białej Podlaskiej oraz Szkoły Podstawowej im. H. Sienkiewicza ze Sławcinka Starego.

(AJ)

POWIAT BIAŁSKI

PROMUJĄ ZDROWIE

7 listopada br. odbyła się, zorganizowana przez Starostwo Powiatowe w Białej Podlaskiej i Urząd Miasta II powiatowa konferencja szkół promujących zdrowie. Poświęconą została problemom i zaburzeniom odżywiania na przykładzie anoreksji i bulimii. Spotkanie obecnością zaszczylicili m.in. starosta biały **Tadeusz Łazowski**, **Barbara Bachonko-Breczek**, starszy wiceburmistrz Delegatury Kuratorium Oświaty, dyrektor Wojewódzkiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Białej Podlaskiej **Jagoda Romaniuk**. Ponadto udział w konferencji wzięło około 70 przedstawicieli różnych placówek oświatowych.

Koncepcja szkoły promującej zdrowie narodziła się w Europie w połowie lat osiemdziesiątych, jako drugi po zdrowych miastach projekt promocji zdrowia. W Polsce prace nad tworzeniem szkół promujących zdrowie oficjalnie zostały zainaugurowane w 1991r. podpisaniem porozumienia między ministrem edukacji narodowej i ówczesnym ministrem zdrowia

i opieki społecznej. W celu zaktywizowania szkół z terenu Białej Podlaskiej i powiatu biały został podpisane porozumienie pomiędzy starostą biały i prezydentem miasta Białka Podlaska, na mocy którego został powołany Powiatowy Zespół Wspierania Sieci Szkół Promujących Zdrowie.

Szkola promująca zdrowie tworzy warunki i podejmuje działania sprzyjające dobremu samopoczuciu społeczności szkolnej oraz podejmowaniu przez jej członków działań na rzecz zdrowia. Konferencja została zainaugurowana wykładem **Grażyny Czop**, pracownika Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Międzyrzeczu Podlaskim dotyczącym *emocjonalnych warunków zaburzeń odżywiania na przykładzie anoreksji i bulimii*. Następnie młodzież z Zespołu Szkół Zawodowych nr 2 z Białej Podlaskiej przedstawiła spektakl „*Taniec ze śmiercią*”. Kolejnymi prelegentami były: **Beata Bownik** i **Hanna Milczarczyk** z Zakładu Ochrony Zdrowia Matki i Dziecka Lubelskiego Centrum Zdrowia Publicznego, któ-

re przekazały informacje dotyczące stanu zdrowia uczniów na terenie powiatu biały i miasta Białka Podlaska ze szczególnym uwzględnieniem zaburzeń odżywiania. **Nina Struczyk** i **Małgorzata Sacewicz** z Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białej Podlaskiej, przybliżyły temat racjonalnego żywienia oraz roli Państwowej Inspekcji Sanitarnej w promowaniu zdrowia w szkołach.

Podczas spotkania wręczone certyfikaty przynależenia do Powiatowej Sieci Szkół Promujących Zdrowie szkołom, które podjęły określone działania w zakresie promowania zdrowia i zostały zakwalifikowane do Sieci Szkół Promujących Zdrowie. Z powiatu biały otrzymały je następujące placówki: **Zespół Szkół w Zalesiu, Publiczne Gimnazjum nr 2 w Krzewicy, Szkoła Podstawowa nr 2 w Międzyrzeczu Podlaskim oraz Zespół Szkół w Łomazach**.

Ponadto przedstawiciele: Przedzszkoła Samorządowe nr 16 w Białej Podlaskiej, Szkoły Podstawowej nr 1 w Białej Podlaskiej oraz Publicznego Gimnazjum Nr 2 w Krzewicy zaprezentowali dotychczasowe działania swoich placówek w zakresie promowania zdrowia.

Zachęcamy szkoły i przedszkola, które jeszcze nie wyraziły swojej woli ubiegania się o członkostwo w Powiatowej Sieci Szkół Promujących Zdrowie do podjęcia działań zmierzających w tym kierunku.

Anna Jureczek

Tytuł Lidera Polskiej Ekologii, nadawany przez ministra środowiska jest uhonorowaniem tych wszystkich, którzy

przyczyniając się do zachowania i poprawy środowiska kraju, poprawiają jakość życia jego mieszkańcom. Nad przebiegiem konkursu czuwała powołana przez ministra Środowiska Rada Programowa, w której w skład wchodził przedstawiciel publicznych instytucji zajmujących się ochroną środowiska oraz eksperci. Aby otrzymać tytuł należało spełnić szereg kryteriów wyrażanych efektem ekologicznym i społecznym, efektywnością ekonomiczną, nowoczesnością i innowacyjnością rozwiązań, tworzeniem miejsc pracy, współpracą ze społecznością lokalną oraz edukacją ekologiczną – powiedziała nam **Wanda Jarosz**, sekretarz Rady Programowej. Każde z podanych ocenie przedsięwzięć wnosi bowiem istotny i wymierny wkład w ochronę środowiska. Wyłonienie tych najlepszych było niezmiernie trudnym zadaniem.

W tym roku do finałowego etapu oceny wytypowano 26 jednostek.

LIDER POLSKIEJ EKOLOGII

W podkategorii gmina wiejska ocenę formalną przeszło 21 gmin, do następnego etapu zakwalifikowano 3 gminy, które spełniły ocenę merytoryczną. Główny tytuł Lidera Polskiej Ekologii w otrzymała gmina Terespol

za „działania na rzecz ochrony środowiska ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki wodno - ściekowej”. Była to jedyna gmina reprezentująca województwo lubelskie w prestiżowym konkursie. (red.)

GMINA KONSTANTYNÓW

ZADUSZKI W KONSTANTYNOWIE

Po raz trzeci odbyły się w Konstantynowie Zaduszki Kulturalne „Ocalić od zapomnienia”. Organizatorem była Gminna Biblioteka Publiczna im. Kajetana Sawczuka. Impreza rozpoczęła się po powitaniu zaproszonych gości i zbranej w sali widowiskowej Gminnego Centrum Kultury publiczności. Na Zaduszki przybyli przedstawiciele Starostwa Powiatowego wraz ze starostą **Tadeuszem Łazowskim**, przewodniczącym rady gminy **Stefan Banach** i sekretarz (obecnie już wójt) **Romuald Murawski**, kierownik działu instrukcyjno-metodycznego Miejskiej Biblioteki Publicznej **Zyta Kosińska** i wielu innych.

Podczas Zaduszek wspomniani byli zasłużeni dla kultury w jej wymiarze lokalnym, ale nie tylko. Na wstępie zostały wykonane przez **Justynę Świerczyńską** (flet) i **Adama Sawczuka** (gitarę i śpiew) dwie pieśni rezurekcyjne w ramach Roku Języka Polskiego. **Franciszek Krasuski**, emerytowany nauczyciel i były dyrektor szkoły z Sierpca przedstawił kilka swoich wierszy, których tematyka wiązała się z przesłaniem imprezy. Potem odbył się konkurs recytatorski poezji Kajetana Sawczuka, patrona biblioteki w Konstantynowie, w którym udział wzięła młodzież

z gmin: Drelów, Rokitno, Terespol i Konstantynów. W konkursie I miejsce zajęły ex-aequo **Faustyna Gawryluk** z Terespolu i **Sylvia Okrasa** z Rokitna. II miejsce zdobyły: **Małgorzata Bielecka** z Drelowa i **Marta Nitychoruk** z Konstantynowa; a III miejsce **Paulina Kopyczyńska** z Konstantynowa i **Bartłomiej Panasiuk** z Terespolu.

Marta Stawińska zaśpiewała utwór z repertuaru niżejającego Czesławia Niemena „Pod papugami”, Adrian Własiuk

„Będziesz moją panią” z repertuaru Marka Grechuty i Dorota Pietraszuk (laureatka Białskich Talentów 2005) dwie piosenki „Nie żałuję” i „Pejzaż bez Ciebie”.

Na finał Tomasz Sawczuk, Piotr Skubisz i Adam Sawczuk z Konstantynowa wykonali utwory Filipa (Ireneusza Filipiuka) lokalnego barda. Młodzi wykonawcy zakończyli występ piosenką „Czas ołowiu” z repertuaru Budki Suflera, poświęconą zmarłemu koledze Arkowi. Starosta T. Łazowski wręczył nagrody wykonawcom oraz ich opiekunom.

Maria Sawczuk

Obachodzony od wielu lat Dzień Seniora wpisali się na stałe w kalendarz imprez Gminnego Centrum Kultury w Konstantynowie. Odbyna się on z udziałem władz samorządowych, miejscowego duchowieństwa, sponsorów, gości z powiatu i członków konstantynowskiego Koła Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów. Uroczystość otworzyła prezes koła Teresa Niczporuk dziękując wszystkim za wspa-

PAMIĘTANO O SENIORACH

niałe gesty dobroczynne. Wójt gminy **Stanisława Celińska** skierowała wiele ciepłych słów pod adresem seniorów. Życzenia złożyli także: starosta **Tadeusz Łazowski** i proboszcz parafii **Mieczysław Milczarczyk**, którzy mocno akcentowali wielkie zasługi starszych w różnych dziedzinach życia. W imie-

niu Rejonowego Zarządu Związku Emerytów w Białej Podlaskiej przemówił do zebranych **Janusz Rozwadowski**.

Milą laurkę słowno - muzyczną przygotowały dzieci z przedszkola samorządowego w Konstantynowie. W programie artystycznym wystąpiły także dwie taneczne grupy dziewczęce oraz **Konrad Hryciuk** i **Mateusz Ignaciuk** jako kabaret Male Ani Mru Mru.

Wielkie słowa uznania należą się członkom konstantynowskiego Koła Związku Emerytów za ich wkład pracy w prace przygotowawcze uroczystości. Panie przygotowały smaczne potrawy, a panowie pomagali w zakupach i sprawach organizacyjnych.

Niedziela 5 listopada, pomimo niesprzyjające aury, upłynęła pod znakiem zabawy i radości ze wspólnie spędzonego czasu. Najważniejsze z życzeń dominujących w tym dniu było, aby w przyszłym roku spotkać się w tym samym gronie, czego oczywiście wszystkim życzę.

Teresa Bartosiewicz

GMINA KODEŃ

DZIEŃ SENIORA W KODNIU

Pamiętając o ludziach w podeszłym wieku, piękną oprawę nadano uroczystości zorganizowanej z okazji Dnia Seniora w Kodniu. W listopadzie po raz jedenasty Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej był organizatorem spotkania. Zaproszenie przyjęło 160 osób w jesieni życia oraz przedstawiciele władz wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Osem małżeńskich par otrzymało z rąk wójta **Ryszarda Zania** i starosty **Tadeusza Łazowskiego** medale z okazji 50-lecia pożycia małżeńskiego. Po wręczeniu odznaczeń jubilatów, uczestnicy Warsztatu Terapii Za-

jeciowej, który działa przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, przedstawili część artystyczną. Po niej bawiono się przy muzyce zespołu Akces z Białej Podlaskiej. Najwięcej pracy w przygotowaniu uroczystości mieli uczestnicy WTZ i pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Kodeń kolejny raz zdołał uccić seniorów w sposób godny do naśladowania.

Kierownik GOPS **Halina Szkodzińska** serdecznie dziękuje wszystkim, którzy wsparli przygotowanie uroczystości.

(red.)

PRAKTYKOWALI ZA GRANICĄ

6 lat temu powstała PWSZ im. Papieża Jana Pawła II jako pierwsza samodzielna, państwowa wyższa uczelnia w Białej Podlaskiej. Dzięki dynamicznemu rozwojowi, systematycznie poszerzanej ofercie edukacyjnej oraz stworzeniu nowoczesnej bazy dydaktycznej, z roku na rok wzrasta liczba osób wybierających studia na PWSZ. Studenci kształcą się na siedmiu

Dok. na str. 20

Dok. ze str. 20

kierunkach: marketing i zarządzanie, socjologia, pedagogika, pielęgniarstwo, turystyka i rekreacja, neofilologia oraz informatyka.

W roku minionym akademickim 29 studentów miało możliwość odbycia staży zagranicznych w: Anglii, Irlandii, Francji oraz Niemczech, w ramach projektów finansowanych ze środków programu edukacyjnego UE Leonardo da Vinci. Podczas ostatnich wakacji studenci PWSZ brali udział w 13-tygodniowych, zagranicznych praktykach zawodowych w ramach projektów: „Z historią i tradycją ku przyszłości Europy” oraz „Europejska gościnność”.

Dzięki programowi Leonardo da Vinci, w ramach pierwszego z wymienionych wyżej projektów, dwudziestu studentów turystyki i rekreacji oraz zarządzania i marketingu realizowało praktyki zawodowe w przedsiębiorstwach w Wielkiej Brytanii (Plymouth).

W ramach drugiego ze staży dzieł osób wyjechało zdobywać doświadczenie zawodowe w Wielkiej Brytanii (Walsall, Kingstone upon Hull), Irlandii (Oranmore), Niemczech (Monachium, Bad Wiessee) i Francji (Cannes, Quimper) w hotelach należących do grupy Choice Hotels Europe. Studenci zyskali doświadczenia zawodowe, nabyli umiejętności praktycznych, związanych z kierunkiem studiów, udoskonalili znajomość języka obcego, w tym języka branżowego. Każdy student otrzymał certyfikat potwierdzający odbycie praktyk zawodowych za granicą, który z pewnością okaże się pomocny w poszukiwaniu pracy po skończeniu studiów.

Praktyki Leonardo da Vinci to nie tylko praca i zdobywanie doświadczenia zawodowego. To także sposób na poznanie odmiennej kultury, ciekawych i atrakcyjnych miejsc oraz nawiązanie międzynarodowych znajomości.

Diłaczego warto ubiegać się o uczestnictwo w programie Leonardo

da Vinci? Studenci odbywający praktyki za granicą mają możliwość zdobycia interesujących doświadczeń zawodowych. Każdy beneficjent programu otrzymuje grant pokrywający koszty uczestnictwa w programie (tj. zakwaterowanie, wyżywienie, podróży i ubezpieczenie).

Jakie kryteria należy spełniać przy ubieganiu się o uczestnictwo w programie LdV?

Studenci biorący udział w programie muszą posiadać: wysoką średnią ocen, odpowiednią znajomość języka obcego. Od studenta oczekujemy silnej motywacji do odbycia praktyk zawodowych za granicą a także, co niezwykle istotne, dużej odporności na stres. Wszystkich studentów zainteresowanych udziałem w praktykach zapraszamy do Działu Rozwoju i Promocji PWSZ. Strona internetowa: www.pwsz.bialapodlaska.pl

email: k.bialek@pwsz.bialapodlaska.pl, rdabrowski@pwsz.bialapodlaska.pl

W ROMANOWSKIM MUZEUM

Spotkanie pracowników kultury

W przyjacielskiej atmosferze i uroczym wnętrzu muzeum J.J. Kraszewskiego w Romanowie odbyła się 7 listopada narada dyrektorów ośrodków kultury powiatu białskiego, radzyńskiego i parczewskiego oraz miasta Biała Podlaska. Na spotkanie przybyli też przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego, Wojewódzkiego Ośrodka Kultury, Starostwa Powiatowego i Urzędu Miasta Biała Podlaska.

Spotkanie miało charakter szkoleniowy. **Szczepan Kalinowski**, regionalista i pracownik ZWWF zaprezentował wykład „Kultura ważnym elementem promocji naszego regionu”. Następnie głos zabrał dyrektor WOK **Józef Obroślak**, który mówił o roli patriotyzmu w kulturze, a także przekazał obecnym nowe wydanie antologii literatury patriotycznej. Po nim z prelekcją „Edukacja regionalna – dziedzictwo kulturowe w regionie” wystąpił **Kazimierz Spalaniec**, regionalista i pracownik WOK. Jako ostatnia wystąpiła **Aneta Pieczykołan**, przedstawicielka Departamentu Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego, która przybliżyła nowe możliwości wsparcia finansowego działań z dziedziny kultury i dziedzictwa narodowego, skupiając się na Regionalnym Programie Operacyjnym na lata 2007-2013.

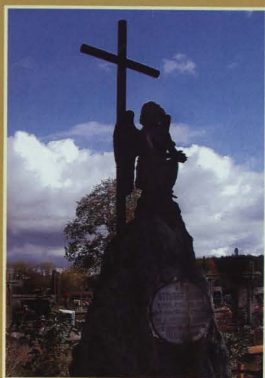
Starosta białski **Tadeusz Łazowski**, który również uczestniczył w spotkaniu, w związku z 50. rocznicą powstania WOK w Lublinie złożył na ręce dyrektora instytucji wyrazy uznania i gratulacje oraz przekazał okolicznościowy puchar. Podziękował również pracownikom kultury za działania na rzecz po-

wiatu białskiego w związku z końcem kadencji Rady Powiatu w Białej Podlaskiej. Wręczył przedstawicielom poszczególnych ośrodków kultury w powiecie dyplomy okolicznościowe, natomiast wszystkim nowy numer „Gościńca Białskiego”. Po wystąpieniach była możliwość zwiedzenia muzeum, a także wymiany doświadczeń na temat kultury w poszczególnych ośrodkach przy poczęstunku.

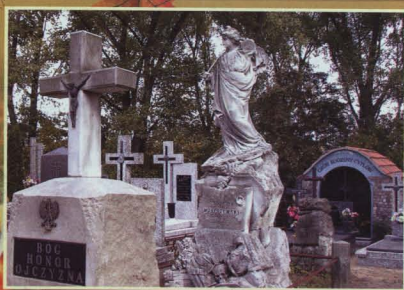
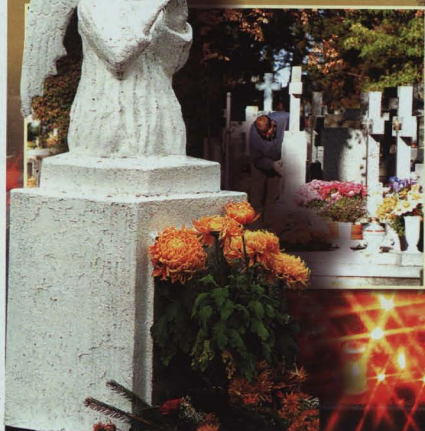
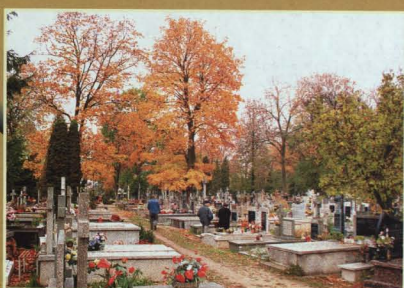
Anna Józwick

Foto: Sebastian Zimnicki

PODLASKIE NEKROPOLIE

Święta XXL

 Bank **BGZ**
Pieniądże są dla ludzi

Kredyt
do wzięcia
od
5,9%

Specjalnie dla Państwa przygotowaliśmy wyjątkowo niskie oprocentowanie Kredyt do wzięcia na święta. Bez poręczycieli, na dowolny cel aż do 80 000 zł, z możliwością wyboru sposobu i terminu spłaty, z preferencyjnymi warunkami dla Klientów mających konto osobiste w Banku BGZ. Już teraz skorzystaj z okazji i złóż wniosek przez telefon lub w oddziale banku.

Rzeczywista roczna stopa oprocentowania wynosi 21,6% przy założeniu, iż oprocentowanie kredytu przyjęto na poziomie 6,9%, kwota kredytu stanowi 10 000 zł, kredyt spłacany jest przez 12 miesięcy, opłata przygotowawcza wynosi 3%, odsetki płatne jednorazowo z góry, naliczane od kwoty kredytu, a Kredytobiorca jest posiadaczem konta w Banku BGZ.

Opłata za połączenie według cennika operatora

Infolinia 0 801 123 456

www.bgz.pl

Regionalizm jest szczególną postawą wobec własnej przestrzeni terytorialnej, czyli „małej ojczyzny”. Postawa ta jest wyjątkowym rodzajem aktywności, poszukującej wartości lokalnych, które są ważne na dziś i wyrosły z miej-

scu zbioru dokumentującego „odzwierciedlenie duszy” Południowego Podlasia podejmuje szereg działań na rzecz bibliotek w powiecie.

26 października w sali Miejskiego Ośrodka Kultury w Białej Podlaskiej odbyła się uroczystość wieńcząca działa-

ni bibliotecznej w Wisznicach, które otrzymały zestawy książek. Nagrodę ufundowało Starostwo Powiatowe.

W powiatowej edycji wojewódzkiego konkursu „Pamięć przeszłości” realizowanej „*Tropami tradycji*” na zaktywizowanie środowiska do zbierania

OCALIĆ OD ZAPOMNIENIA

scowej tradycji. Pielęgnowanie wartości kulturowych to budowanie tożsamości regionalnej, bez której jednostka, bądź społeczność nie mają fundamentu.

Istotą regionalizmu jest troska o zachowanie w „małej ojczyźnie” wartości tradycji, dopełnienie wartościowej przyszłości. Budzenie postaw szacunku dla dziedzictwa kultury lokalnej to jedno z wielu zadań, przed którymi stoi

nia bibliotek publicznych powiatu białskiego w zakresie szeroko rozumianego regionalizmu. W spotkaniu udział wzięli: **Tadeusz Łazowski**, starosta białski, prof. **Henryk Mierzwiński**, regionalista, **Magdalena Wójcikiewicz** i **Jerzy Gajewski** z Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie oraz pracownicy bibliotek publicznych z całego powiatu. Przedstawiono dokonania bibliotek realizujących założenia konkursów o te-

matyce regionalnej ogłoszonych przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Białej Podlaskiej i nagrodzono laureatki.

W IV edycji powiatowego konkursu „*Ocalić od zapomnienia*” na wzorcowy warsztat informacyjny o regionie najlepsze okazały się: **Gminna Biblioteka Publiczna im. Kajetana Sawczuka w Konstancynie**, która zajęła I miejsce i otrzymała skaner i nagrywkę DVD, **Gminna Biblioteka Publiczna w Kodniu** i **Gminna Biblioteka Publiczna w Drelowie**, które zajęły ex aequo II miejsce i otrzymały skanery. Wyróżnienia przyznano **Gminnej Bibliotece Publicznej w Rokitnie** i **Gminnej Bi-**

i kulturowania pamiętek swojej małej ojczyzny oraz upowszechnianie wiedzy o regionie i zgromadzonych zbiorów regionalnych została nagrodzona **Gminna Biblioteka Publiczna im. Kajetana Sawczuka w Konstancynie**, wyróżniono również **Gminną Bibliotekę Publiczną w Drelowie** i **Gminną Bibliotekę Publiczną w Wisznicach**. Wszystkie placówki otrzymały pakiety książek ufundowane przez Starostwo Powiatowe i Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. Oddział w Białej Podlaskiej. Bardzo interesujący wykład „Dzieje regionalne w historii państwa i narodu” wygłosił znany regionalista prof. Henryk Mierzwiński. Na zakończenie spotkania zespół ludowy Lewkowanie z Dokudowa zaprezentował widowisko obrzędowe „Wesele podlaskie”, prezentujące zanikające już zwyczaje i obrzędy.

Rola biblioteki w kulturze, w przekazie dziedzictwa jest ogromna. Wspólne działania bibliotek na rzecz wychowania dla regionu i kraju zwiększają szanse emocjonalnego związania młodych pokoleń z miejscem zamieszkania. W edukacji regionalnej łączy się historia z teraźniejszością, a jednostka ze społecznością. Istotne jest też integrowanie treści poznawczych z wychowawczymi, zwłaszcza, że proces budowania świadomości, w tym regionalnej i społeczno - kulturalnej, bazuje nie tylko na przekazie informacji, ale również na przekazywaniu doznań i stanów emocjonalnych.

Zapraszamy wszystkich do odwiedzenia najbliższych bibliotek i zapoznania ze zbiorami regionalnymi, a tych, którym szczególnie bliskie jest zachowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego do nawiązania współpracy z bibliotekarzami, podzielenia się doświadczeniami, zbiorami, wspomnieniami, pomysłami – wszystkim, co może wzbogacić wiedzę o „małej ojczyźnie” i pomóc rozniwoać młode pokolenie w tradycji.

Halina Bugajewska

współczesna biblioteka. Dziedzictwo kulturowe charakterystyczne dla każdej wspólnoty stanowi „odzwierciedlenie duszy”.

Biblioteki publiczne od lat gromadzą książki, broszury o tematyce regionalnej, a także różnego typu dokumenty życia społecznego świadczące o bogactwie kultury, specyfice danej społeczności, różnorodności podejmowanych działań, bogate i niezwykle ciekawej przeszłości. Miejska Biblioteka Publiczna w Białej Podlaskiej chcąc usystematyzować i wytyczyć kierunek działań w zgromadzeniu jak najbardziej pełnego a jednocześnie różnorodnego

matyce regionalnej ogłoszonych przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Białej Podlaskiej i nagrodzono laureatki.

W IV edycji powiatowego konkursu „*Ocalić od zapomnienia*” na wzorcowy warsztat informacyjny o regionie najlepsze okazały się: **Gminna Biblioteka Publiczna im. Kajetana Sawczuka w Konstancynie**, która zajęła I miejsce i otrzymała skaner i nagrywkę DVD, **Gminna Biblioteka Publiczna w Kodniu** i **Gminna Biblioteka Publiczna w Drelowie**, które zajęły ex aequo II miejsce i otrzymały skanery. Wyróżnienia przyznano **Gminnej Bibliotece Publicznej w Rokitnie** i **Gminnej Bi-**

Przypatrując się współczesnemu podziałowi administracyjnemu, natykamy się na dwa znaczące dla społeczności lokalnych urzędy: wójt i sołtysa, traktując je jako wpisane na trwałe w krajobraz samorządowy. Współcześnie sołtys jest organem wykonawczym jednostki pomocniczej

nych osadników); 1/3 kar sądowych. Zarówno wójt jak i sołtys mieli obowiązek konnej służby wojskowej.

Pozycja sołtysów była bardzo mocna. Ich majątki szacowano częstokroć na poziomie średniozamożnej szlachty. Z tego względu szlachta wymogła statut warecki, na mocy którego mo-

śność i uposażenie 196 włók ziemi (1 włóka litewska = 33 morgi). Nadto prawo do pobierania opłat targowych i mostowych; pozwolono mieć własną miarę, wagę, woskobojnię i kramy. Oprócz lat „wolnizny” dla szybszego rozwoju określono różne podatki: z włók miejskich po 42 grosze od wło-

SOŁTYS CZYLI WÓJT

gminy wiejskiej lub miejsko-wiejskiej – sołectwa. Organem uchwałodawczym tamże jest zebranie mieszkańców wsi, które też w bezpośrednich wyborach wybiera sołtysa i radę sołecką wspierającą sołtysa. Jego wypracowanie to dieta (ewentualnie procent z wpłacanych podatków). Podobnie wójt. Aktualnie to organ wykonawczy gminy i kierownik urzędu gminy (zespołu urzędników). Przypisane jest mu wykonywanie uchwał rady gminy i innych zadań gminy wynikających z przepisów prawa tj. w szczególności: przygotowywanie projektów uchwał rady gminy; określanie sposobu wykonania uchwał; gospodarowanie mieniem komunalnym; wykonywanie budżetu; zatrudnianie i zwalnianie pracowników urzędu. Sołtys i wójt to urzędy kadencyjne (na 4 lata).

Pojawili się w Polsce około XIII wieku. Wójt z niemieckiego *Vogt*, łac. *advocatus*; sołtys odpowiednio *Schulthei*z, *scultetus*. W pierwotnym polskim zasadzcy. Właśnie od około XIII wieku rozpoczął się w Polsce okres lokacji miast i wsi na prawie niemieckim (magdeburskim). Miasto, wieś organizował zasadzca, który na podstawie umowy z panem feudalnym przeprowadzał werbunek osadników i który dostawał od księcia przywilej lokacyjny (prawo założenia osady – wsi, miasta). Książę określał w nim prawa i obowiązki zasadzcy, który zwykle potem zostawał sołtysem lub wójtem. Z czasem jednak wyodrębnił się podział, tam gdzie wiesz to sołtys, tam gdzie miasto, to wójt. Najczęściej też były to urzędy dziedziczne. Sołtys to zasadzca, także szlachciz. Mógł być nim szlachciz, mieszczanin i chłop. Jego prawa to m. in.: zbieranie czynszu, przewodniczenie ławie miejskiej, własność kilku łanów ziemi (lub parcel budowlanych), na których mógł osadzać chłopów, prawo posiadania jatki, młyna. Podobnie jak wójt, którego określało coraz częściej jako lennika właściciela miasta - miał w 1/6 udział w czynszach (podatkach) pienię-

gła wykupywać sołectwa. Z czasem sołtysi stali się nadzorcami pańszczyźnianymi i pomocnikami właścicieli wsi.

Dziedziczny wójt w nowo lokowanym mieście pełnił przede wszystkim funkcje organizatorskie przy pomocy ławy miejskiej, tj. kilkuosobowego zespołu będącego sądem miejskim. Obok niego z czasem pojawiało się przedstawicielstwo mieszczan (patrycjatu, czyli tzw. rada miejska) z burmistrzem na czele. Prowadziło to do swoistego dualizmu w zarządzaniu miastem. Stąd wójt ostatecznie stał się w mieście przedstawicielem właściciela: zarządzał w jego imieniu i sprawował sąd. Obok niego funkcjonowało przedstawicielstwo mieszczan – rada miejska z burmistrzem na czele. Najważniejszym dla nich oprócz kwestii porządkowo-organizacyjnych w funkcjonowaniu miasta były ulgi celne oraz przywileje ekonomiczne np. prawo składu – zobowiązujące przejeżdżających kupców do zatrzymania się w mieście i wystawienia wiezionego towaru na sprzedaż.

Wójt wycytał razem z fachowymi mierniczymi plan przyszłego miasta lub osady (wsi) typu miejskiego. Całą powierzchnię przyszłego miasta dzielono na działki budowlane w kształcie prostokąta. Do rynku przylegały krótszym bokiem – stąd np. w Białej Podlaskiej część kamieniczek przy rynku (Placu Wolności) jest b. wąska. Zazwyczaj zabudowa była ciasna, uliczki wąskie. Na rynku stał ratusz (siedziba władz miasta) i sukienicze mieszczące kramy (sklepy). Boczne uliczki od rynku zajmowały najczęściej rzemieślnicy jednej profesji – w Białej np. ul. Jatkowa, Garnarska.

Taka organizacja miasta jest znana na południowym Podlasiu w odniesieniu do szeregu miejscowości np. Łomazy, Wisznice, Wołyn, Janów Podlaski, Kodeń. Nadto np. przywilej lokacyjny w Łomazach z 1568 r. niejako z góry zakładał niemożliwość utrzymania się miasta jako takiego, dlatego też mieszczanie łomazcy otrzymali na wło-

ki, z prętów gumienych (pod budynkami gospodarczymi) po 1 groszu od pręta rocznie, komornicy miejscy po 2 grosze rocznie, od karczmy miodowej 60 gr, od gorzałczanej 30 gr. rocznie. Widoczny w Łomazach dualizm w sprawowaniu władzy polegał na tym, że zarządcy królewskiego majątku ziemskiego Łomazy (także jako zarządcy miasta) posługiwali się tytułami: wójt króla jęgości Łomaz, podstarości łomaski lub wójt miasta królewskiego Łomaz. Rezydował w dworku poza obrębem miasta. Obok niego funkcjonowała rada miejska i burmistrz – w ratuszu położonym w centralnym miejscu miasta – przy rynku. Funkcja wójta zanikła wraz z usamodzielnieniem się miast i przejściem wszystkich funkcji przez radę miejskie, bywało, że miasto wykupywało urząd wójta. W przypadku Łomaz majątek królewski został rozparcelowany lub przeszedł w ręce prywatne.

Funkcja sołtysa od początku trwa do dzisiaj praktycznie bez przerwy. W Polsce rozbiorowej i w okresie międzywojennym stał on na czele najniższej jednostki podziału administracyjnego – gromady; w latach 1954-1972 był pośrednikiem między mieszkańcami wsi a gromadzką radą narodową, po 1973 r. między mieszkańcami a gminną radą narodową oraz naczelnikiem gminy. Natomiast wójt w XIX wieku i do 1950 r. stał się urzędnikiem pełniącym funkcje wykonawcze w gminie. W latach 1950-1989 został zastąpiony przez przewodniczącą gromadzkiej rady narodowej a następnie przez naczelnika gminy. Szczególną pozycję mieli wójtowie w okresie międzywojennym XX wieku. Oni odpowiadali za budowanie państwa polskiego, tworzenie polskich urzędów, organizację życia społecznego i gospodarczego. Do dzisiaj np. w Łomazach w przekazach starszych ludzi mówi się o nich z ogromnym szacunkiem. Wójtami w gminie Łomazy podówczas byli: Jan Melanowicz (1919-24), Ludwik Bandzarzewski (1928-39), Paweł Uściński

(12931-33), Franciszek Karpowicz (1934), Karol Urynowicz (1935), Hipolit Rudzki (1935-41).

W kategoriach dnia dzisiejszego wójt i sołtys stracili na znaczeniu. Sołtys praktycznie bez jakichkolwiek uprawnień,

wójt to obieralny urzędnik. Inną kwestią szczególnie na wsi podlaskiej jest mała mobilność ludzi, bywa, że na zebraniach mieszkańców frekwencja jest podobna jak w ostatnich wyborach samorządowych lub jeszcze niższa. Niedoceniana

jest przy tym rola kobiet jako pełnoprawnych mieszkańców wsi. Tradycja prowadzi do sytuacji, że cała rodzina reprezentowana jest jedynie przez mężczyznę, właścicieli gospodarstw rolnych.

Romuald Szudejko

SKARBY KULTURY PODLASIA

TATARSKI BUŃCZUK Z PODLASIEM

Skarby kultury Podlasia to ciekawy cykl prezentacji wykonawców nietuzinkowych, znaczących dla naszego regionu. W listopadzie zaszczylił je obecnością tatarski zespół ludowy Buńczuk, założony w Białymstoku. Pokazał on tańce i poezję tatarską w auli ZWWF wspólnie ze studenckim Zespołem Pieśni i Tańca Podlasie. Koncertowi towarzyszyła interesująca wystawa o dorobku polskich Tatarów w holu uczelni.

– Nie zapominamy o miejscach pochodku naszych przodków i często odwiedzamy je z młodzieżą. Wiosną ubiegłego roku odwiedziliśmy mizar w Studziance i byliśmy mile zaskoczeni gościnnością mieszkańców dawnej wsi tatarskiej. W tym roku przyjechalśmy tu ponownie – mówi Halina Szahidewicz, przewodnicząca gminy mużdańskiej.

Studziankę zamieszkiwali osadnicy tatarscy, którzy znaleźli się tutaj na mocy przywilejów grodzieńskich

Lebiedziewie. Tutaj do 1915 roku istniał meczet zarządzany przez imama

tych ziemiach jest dobrze utrzymany cmentarz, zwany mizarem.

Foto: I. Grabowski

Foto: I. Grabowski

z marca 1679 roku. Król Jan III Sobieski wynagrodził żołnierzy, nadając im dobra ziemskie w Studziance, Ortelu i

Macieja Bajrulewicz. Meczet spalony wycofujące się wojska kozackie, a jednym śladem bytności Tatarów na

Właśnie od wizyty na cmentarzu i odprawienia modlitwy za zmarłych zaczęły się obchody dnia kultury tatarskiej.

Ze Studzianki goście z Białegostoku przenieśli się do Łomży, gdzie miejscowy GOK zorganizował wystawę o śladach osadnictwa tatarskiego na Podlasiu. Znalazło się na niej sporo unikalnych dokumentów oraz zdjęć rodzinnych: Bajrulewiczów, Lisowskich, Buczackich i Bielaków.

W białkim ZWWF młodzi Tatarzy zaproponowali tańce i stroje Tatarów krymskich.

– Żałuję, że ze względu na pogodę nie mogłam przywieźć całej grupy, liczącej ponad 50 osób. Chcielibyśmy tym koncertem przybliżyć specyfikę kultury tatarskiej. Nasze tańce różnią się od europejskich nie tylko egzotycznymi figurami i krokami. Zgodnie z mużdańską tradycją dziewczęta i chłopcy nie dotykają się w tańcu. Mogą bawić się obok – wyjaśnia Halina Szahidewicz.

Istvan Grabowski

Repliki dawnej broni

Mieszkanie **Eugeniusza Mróza** przy ul. Łukaszyńskiej w Białej Podlaskiej przypomina prywatną galerię sztuki. Ciekawostką jest fakt, że wszystkie eksponaty wykonał sam. Setki godzin przeznaczane na malowanie i majsterkowanie w garażu traktował jako formę odreagowania stresów. Praca sprawiała mu przyjemność, niosła ukojenie. Tak jest zresztą do dziś.

PLASTYK Z ZAMIŁOWANIA

Rysowanie i malowanie pociągało E. Mróza od najmłodszych lat. Z tego powodu wybrał naukę w liceum sztuk plastycznych w Nałęczowie, którego różnym spłotem okoliczności nie ukończył. Nie przeszkodziło mu to wcale doskonalić zdolności w domu. Metodą prób i błędów nauczył się przygotowywania lejtramów, gruntowania płótna i malowania farbami olejnymi.

– *Największą przyjemność sprawia mi malowanie pejzaży* – opowiada artystyk-samouk. – *Niektóre powstały pod wpływem prac rosyjskiego malarza Iwana Szyszkina, inne malowałem z natury. Mam też w domu sporą kolekcję obrazów z koronami, kwiatami, martwą naturą.*

Obrazy pana Eugeniusza powstają etapami, kiedy ma na to ochotę i przypływy weny twórczej. Najwięcej w okresie wiosenno-letnim. Pogoda sprzyja pracy na działce, gdzie usytuował pracownię.

ŚLUSARZ-DEKORATOR

Zamiast liceum plastycznego ukończył szkołę zawodową ze specjalnością ślusarza. Wprawdzie pracował długie lata jako plastyk-dekorator w ZPW „Białena”, ale umiejętności obróbki metalu bardzo mu się przydały, zresztą nie tylko w pracy zawodowej. – *Zain-*

teresowałem się starą bronią z XVII, XVIII i XIX wieku i miałem ochotę sam się z nią zmierzyć – mówi E. Mróz. – *Piętżyło się jednak wiele przeszkód, głównie natury technicznej. Brakowało mi dokładnych danych, planów, opisów działania. Przez wiele lat gromadziłem potrzebną literaturę. Teraz mam projekty, zdjęcia, rozwiązania techniczne umożliwiające wykonanie każdej strzelby czy pistoletu kapiszonowego albo skałkowego.*

Eugeniusz Mróz

RUSZNIKARZ-AMATOR

Repliki broni wykonane przez Eugeniusza Mróza z powodzeniem można by wykorzystać jako rekwizyty w filmie historycznym. Wprawdzie nie nadają się do strzelania, ale są dokładnym odwzorowaniem oryginałów w skali 1 : 1. Rękojeści z drewna grabowego są starannie obrabowane i zdobione kawałkami mosiądzu. Wszystkie części metalowe zrobione zostały ręcznie ze stali, wypolerowane i ozdobione kawałkami mosiądzu. Na ścianie pokoju wisi para kapiszonowych pistoletów pojedynkowych z końca XIX wieku.

nych w sklepach. Tamte są odlewane z miękkiego metalu i stanowią zaledwie namiastkę broni. Ja wszystko wykonuję ręcznie, pracuję długo nad każdym detailem, by wyglądał jak prawdziwy. Sam też zdobie powierzchnie metalowe i drewniane. W garażu urządziłem mały warsztat, gdzie mam wszystkie potrzebne mi narzędzia.

PLANOWANE POKAZY

Domowa kolekcja obrazów i dawnej broni nie była dotąd eksponowana. Autor robił je przede wszystkim dla zaspokojenia własnej ciekawości i sprawdzenia wiedzy teoretycznej z praktyką. Teraz myśli o pokazaniu swych zbiorów. Być może okazją ku temu będzie któryś z letnich festywnów. Pan Eugeniusz marzy o stworzeniu w Białej Podlaskiej klubu pasjonatów dawnej broni. Byłby on niezłym przyczynkiem do zgłębiania wiedzy historycznej.

Istvan Grabowski

Pistolety kapiszonowe z XIX wieku przypominają oryginały

SZANSA NA LECZENIE WAD POSTAWY

24 listopada br. miało miejsce spotkanie starosty bialskiego **Tadeusza Łazowskiego z Ryszardem Bujakiem**, dyrektorem generalnym Proma Reha Pol sp. z o.o., która została powołana w 1997 roku w celu ułatwienia kontaktów pomiędzy podmiotami gospodarczymi, a osobami fizycznymi na terenie kraju i zagranicą w celu promocji rehabilitacji polskiej, a w szczególności ich wyrobów do rehabilitacji.

Badania przesiewowe przeprowadzone przez specjalistów informują, że u ponad 60 proc. dzieci stwierdzono wadę postawy. Wczesne wykrycie patologicznych zmian w obrębie postawy ciała, a zwłaszcza rozpoznanie skoliozy w grupie dzieci i młodzieży, stwarza możliwość skutecznej profilaktyki i leczenia wad postawy w tym dużych deformacji kręgosłupa. Dlatego Ryszard Bujak pragnąłby, aby jego pomysł utworzenia Centrum Specjalistyczno-Korekcyjnego w Białej Podlaskiej oraz wcielenia w życie programu Akademii Zdrowych Pleców - profilaktyka i leczenie wad postawy w szkołach podstawowych i gimnazjach zjednoczył takie instytucje, jak Starostwo Powia-

towe, Urząd Miasta, Urząd Marszałkowski oraz Akademię Wychowania Fizycznego. Powstałyby również ośrodki dydaktyczno-szkoleniowe kształtujące kadry fizjoterapii i rehabilitacji.

Wczesne wykrywanie i przeciwdziałanie występowaniu wad postawy u dzieci i młodzieży zmniejsza skutki chorobowe u dorosłego człowieka i poprawia stan zdrowia społeczeństwa. Starosta Tadeusz Łazowski zaprosił Ryszarda Bujaka na grudniowe spotkanie wójtów, dyrektorów GOPS-ów, MOPS-ów oraz poradni z terenu powiatu bialskiego celem wygłoszenia prelekcji wraz z prezentacją multimedialną

Anna Jureczek

19 listopada w atmosferze zadumy i refleksji odbył się po raz ósmy Powiatowy Przegląd Poezji Śpiewanej w Terespolu. Przedsięwzięcie zorganizowali: Miejski Ośrodek Kultury oraz Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1, gdzie zresztą odbył się przegląd, przy wsparciu Starostwa Powiatowego oraz Urzędu Miasta Terespol. Publiczność mogła posłuchać poezji śpiewanej Agnieszki Osieckiej, piosenek z repertuaru Edyty Geppert, Grzegorza Turnaua, Magdy Umer, a nawet Stana Borysa w ciekawych, współczesnych aranżacjach. Pod-

Śpiewali poezję

Jury, złożone z profesjonalnych muzyków, nie miało łatwego zadania. Po długich obradach podkreśliło wysoki poziom wykonania i dobre przygotowanie młodych wykonawców przez swych artystycznych opiekunów. Pierwsze miejsce otrzymali ex-aequo:

Czyrak z III LO im. A. Mickiewicza w Białej Podlaskiej. Drugie miejsce również zajęli przedstawiciele bialskiej szkoły: IV LO im. Stanisława Staszica, ale jak się okazało pochodzący z Kąkolewnicy duet **Jolanta Stolarczyk i Łukasz Seroczyński**. Trzecie miejsce zdobyła **Patrycja Lubęczuk** z Gminnej Instytucji Kultury w Rokitnie, zaś wy-

Bartosz Remiszewski z I Liceum Ogólnokształcącego im. J.I. Kraszewskiego

jęli się tego młodzi, bardzo zdolni uczniowie szkół średnich z Białej Podlaskiej i powiatu bialskiego.

Bartosz Remiszewski z I LO im. J.I. Kraszewskiego w Białej Podlaskiej oraz duet Agnieszka Sterniczuk i Sylwia

Duet Agnieszka Sterniczuk i Sylwia Czyrak z III Liceum Ogólnokształcącego im. A. Mickiewicza

różnienie **Agata Horbanowicz** również z Gminnej Instytucji Kultury w Rokitnie. Laureaci otrzymali nagrody ufundowane przez Starostwo Powiatowe i Miejski Ośrodek Kultury z Terespolu. Tradycją stało się to, że laureaci zostaną zgłoszeni do lubelskiej „Sceny młodych 2007”. Wszyscy uczestnicy oraz osoby, które wsparły imprezę otrzymały miłe upominki w postaci maskotek.

(A/J)

Przypomnienie postaci Niemena

Zaduski jazzowe mają w Białej Podlaskiej długą tradycję. W tym roku zorganizowano je po raz dwudziesty, dedykując program zmarłemu przed trzema laty twórcy kilkudziesięciu płyt wydanych w dwudziestu jeden krajach. **Czesław Niemen**, bo o nim mowa, zapisał się w pamięci wielu słuchaczy jako artysta niezwykły. Był wybitnym śpiewakiem o niepowtarzalnym głosie, a przy tym nietuzinkowym kompozytorem i aranżerem, przecierającym nowe szlaki w muzyce rozrywkowej. Słuchając jego nagrań nie wszyscy zapewne wiedzą, że zaczynał skromnie od piosenek w rytmie latynoamerykańskim i gry na fagocie. Szybko jednak

instrumentalnych piosenek. Zasnął jako odkrywca poezji Cypriana Kamila Norwida. W wieku dojrzałym doprowadził do finału dzieło swego życia. Udało mu się wydać 12-częściowy album „Niemen od początku” ze zrekonstruowanymi w domowym studiu wszystkimi utworami z poprzednich nagrań płytowych. Trudno się więc dziwić, że budził ogromne zainteresowanie, ale i kontrowersje. Za życia nie zawsze pisano o nim pochlebnie. Głównie z powodu odmiennego stylu śpiewania, zachowania na estradzie, ubierania się.

Bogaty dorobek Niemena obejmujący 367 płyt, kaset i filmów został uwieczniony w limitowanej edycji albu-

Niemena z tytułami wszystkich piosenek, ich kompozytorami, czasem trwania, datami dokonanych nagrań oraz muzykami uczestniczącymi w sesjach. Są wśród nich nawet próbne demorecordingi, nagrywane w 10 egzemplarzach. Wielobarwny album uzupełniają fotokopie dokumentów, cytaty z artykułów prasowych polskich i zagranicznych tudzież szereg memorabioliów.

Tadeusz Skliński był gościem białskich Zaduszek Jazzowych, zorganizowa-

Foto: Tadeusz Zdzienek

Foto: Iwona Grabowska

uczył się i doskonalił umiejętności. Już po pierwszej wizycie z Niebiesko-Czarnymi (jeszcze jako Czesław Wydrzycki) wiadomo było, że nie będzie jeszcze jednym solistą tego kolorowego zespołu. Zdecydowanie bowiem wybijał się ponad przeciętność. Jako pierwszy w Polsce śpiewał w stylu czarnych wokalistów bluesowych, stosując wcześniej od Raya Charlesa pomysł nagrywania falsetem głosów towarzyszącego mu chóru. Jako pierwszy polski rockman współpracował z grupą jazzmanów. Głośne były jego modyfikacje muzyczne, ujawniające się w partiach

mu „Niemen-Dyskografia, fakty i twórczość”. Przygotował go i wydał **Tadeusz Skliński**, hobbysta z Warszawy, który przez 42 lata kolekcjonował wszystko, co związane było z postacią Niemena. Po jego śmierci dotarł do Starych Wasiliszek (Białoruś), miejsca urodzenia artysty oraz do Liceum Pedagogiczno-Muzycznego, w którym uczył się Czesław Wydrzycki. Dzięki rodzinie zmarłego udało mu się zdobyć wiele unikalnych, nigdzie wcześniej nie publikowanych zdjęć i pamiątek rodzinnych. Zadał sobie też niemało trudu, by odtworzyć pełną dyskografię nagrań

wanych w Verona Cafe. Kto zdecydował się przejść 2 listopada do lokalu, zapewne nie żałował. Autor albumu przypomniał mnóstwo interesujących fotografii artysty oraz nigdzie wcześniej nie prezentowanych nagrań próbnych lub domowych Niemena. Dla jego sympatyków była to wyjątkowa gratka.

W części muzycznej imprezy wystąpiło **Trio Artura Dutkiewicza**, proponujące słuchaczom jazzowe interpreta-

Foto: Iwona Grabowska

cje kompozycji wielkiego Czesława. Była to prawdziwa ucta muzyczna, za którą należą się podziękowania pomysłodawcy i organizatorowi **Jarosławowi Michalukowi**. Dzięki jego pasji jazz na dobre zagościł w Białej Podlaskiej.

Iwona Grabowska

*** Gościmy cię dziś w Białej Podlaskiej. Czy byłeś wcześniej w Polsce?**

– Jestem u was po raz pierwszy, ale zapewne nie ostatni. Bardzo ujęła mnie spontaniczność i gościnność Polaków.

*** Zaśpiewałeś gościnnie w balladzie „The Death of the Day” umieszczonej na płycie „Horror Makers” białskiej grupy Gutter Sirens. Jak doszło do tej współpracy?**

– W świecie muzyki wszystko jest możliwe. Zwróciła się do mnie menedżerka grupy Doro Brojek z pytaniem, czy nie mógłbym zaśpiewać w jednym z realizowanych przez zespół nagrań. Poprosiłem o taśmę z podkładem. Spodobało mi się i nagrałem w szwedzkim studiu swój głos. Obecna wizyta ma ścisły związek z tym nagraniem.

*** Czy masz na myśli promocję albumu?**

– Oczywiście. Muzycy z Gutter Sirens postanowili nakręcić clip do tej ballady. Poproszono mnie o przyjazd do Białej Podlaskiej. Wsiadłem w samolot i oto jestem. Przy okazji zaśpie-

*** Czy jest szansa na to, że usłyszymy cię kiedyś jeszcze na płycie Gutterów?**

– Zaprzężyliśmy się i ustaliliśmy parę szczegółów dotyczących przyszłości. Nie mogę ich ujawnić. Powiem

Nadajemy na podobnej fali

Rozmowa z Göranem Edmanem, wokalistą ze Szwecji

tylko, że na pewno coś dla nich napiszę i zaśpiewam. Na razie grupa musi się skupić na promocji wydanego dopiero we wrześniu albumu „Horror Makers”.

*** Pomówmy o tobie. Jesteś postacią nietuzinkową na szwedzkim rynku. Jak długo interesujesz się muzyką rockową?**

alizacji różnych projektów. Angażują mnie głównie do nagrań progresywnej muzyki metalowej. Dość powiedzieć, że uczestniczyłem w tworzeniu płyt Richarda Anderssona, Benny'ego Jannsona, Vitalija Kupri, Thomasa

Larssona i Shadrane Viviena Lалу. Być może nazwiska tych wykonawców niewiele mówią polskim fanom, ale w Szwecji, skąd pochodzę, są doskonale znane.

*** Wspomniałeś o współpracy z Malmsteemem, który jest światową gwiazdą rocka. Jak wspominaś udział w nagraniu dwóch płyt Yngwie – „Eclipse” z roku 1990 i „Fire & Ice” z roku 1992?**

– Gwiazdy mają to do siebie, że bywają mocno kapryśne. Moja współpraca z Yngwie Malmsteemem zakończyła się w sądzie. Nie chciałem wywiązać się ze zobowiązań finansowych, jakie na nim ciążyły, więc musiałem prosić o pomoc prawników. Ponieważ gwiazdor był bardzo uparty, zabrałem mu złotą płytę, na której zaśpiewałem.

*** Jesteś aktywnym wokalistą. Czy utrzymujesz się wyłącznie ze śpiewania?**

– Szwecja nie jest zbyt dużym krajem pod względem ludności i aby wyżyć z muzyki, trzeba być w głównym nurcie estrady, najlepiej śpiewać popowe, łatwo sprzedające się hity. Ponieważ mnie interesuje nieco inna, ambitniejsza muzyka, nie mogę liczyć na kolosalne zyski.

Poza śpiewaniem, które jest moją pasją, pracuję zawodowo jako asystent medyczny w szpitalu.

*** Kiedy usłyszymy cię ponownie?**

– Najlepiej kupić nową płytę Gutter Sirens albo któryś z moich krążków wydanych w Szwecji. Nie umiem powiedzieć, kiedy ponownie przyjadę do Polski. Być może w czasie trasy promocyjnej białskiego zespołu, planowanej wiosną przyszłego roku. Z całą pewnością spotkam się jeszcze z białskimi muzykami, bo nadajemy na podobnej fali. Są przy tym bardzo przyjaśnialicy i gościnni. Miło było mi ich poznać.

Rozmawiał Istvan Grabowski

walem z zespołem na żywo w klubie Muzyczna Apteka. Mieliśmy gorące przyjęcie.

*** Czy znałeś wcześniej dokonania Gutter Sirens?**

– Nie słyszałem nagrań tej grupy, choć ponoć poprzedni album, wydany w Niemczech rozszedł się zupełnie nieźle nie tylko w Europie. Teraz nadrabiam zaległości.

– Bliżki trzydzieści lat. Śpiewam nieco krócej, ale mam za sobą udział w realizacji płyt wielu znanych zespołów. Wymienię choćby Madison, Glory & John Norum, Brazen Abbot, Street Talk, Yngwie Malmseen, Kharma i Karmakanic.

*** Pokażesz się z nimi na scenie?**

– Nie, na scenie występuję sporadycznie. Wolę pracę studyjną przy re-

Liczne walory Janowa Podlaskiego widać nie tylko latem. Magnesem ściągającym go ści z dalekich stron, nawet z obcych kontynentów są araby z miejscowej stadniny. Warto przy okazji poznać inne atrakcje. Tych zaś nie brakuje. W nieskażonej przemyśle okolicy parku krajobrazowego Podlaski Przełom Bugu można wyróżnić odpocząć, poznać zabytki przeszłości, odwiedzić miejsca szczególne. Na przyszłość czekają zadbane gospodarstwa agroturystyczne. Oferują domową kuchnię podlaską z wieloma smakowitościami. Przy wyborzym jadłem i płońącym ognisku miło się słuca o ludowych zwyczajach.

[Janów Podlaski leży w bliskim sąsiedztwie Bugu. Kusi on turystów, wędkarzy i przyrodników bogactwem fauny i flory. Zdaniem gospodarzy, to idealne miejsce do odpoczynku na łonie natury.

Dzieje osady, ongiś staropolskiego miasta liczą prawie sześć wieków.

w pierwszej połowie szesnastego wieku miał duży, prostokątny rynek, ratusz z jatkami, kramami i wagą miejską. To podnosiło jego rangę u kupców. Następni biskupi Albert Radziwiłł i Paweł Algimunt Holszański przyczynili się do rozkwitu zamku na wzgórzu, kaplicy zamkowej i kościoła parafialnego pod wezwaniem świętego Jana Chrzciciela.

Na miasto spływały liczne przywileje. Dzięki nim w szesnastym wieku Janów osiągnął największy rozkwit. Mieszkało w nim wówczas pięć tysięcy ludzi. Dzięki biskupiej władzy miasto uchodziło za centrum gospodarce. Należały do niego 32 wsie, 7 folwarków, przystań rzeczna, kilkanaście młynów i karczmy z przeprawą promową przez Bug.

Ruinujące zniszczenia przyniósł miastu potop szwedzki w 1657 roku. Spłonął zamek biskupów. Szwedzi nie oszczędzili kościołów i wielu domów. Po potopie nastąpiła jednak odbudo-

W 1818 roku na mocy bulli papieskiej miasto zostało podniesione do siedziby diecezji podlaskiej, którą utraciło potem na rzecz Siedlec. Status miejski utrzymał Janów do roku 1869. Po powstaniu styczniowym zamienio-

Janów

ny został na gminę wiejską. Utrzymał jednak klimat małego miasteczka, bogatego w zabytki przeszłości. Jednym z najciekawszych, polecanych turystom jest kolegiata Świętej Trójcy. Warto w niej obejrzeć barokowe ołtarze, stalle i konfesjonaly. Wymownym świadectwem dawnej świetności są obrazy ze szkoły Smuglewicza i barokowe trumny pochowanych tu biskupów.

Główną zaletą współczesnego Janowa jest harmonijne powiązanie elementów historycznego ukształtowania przestrzennego. Zabytkowy rynek zachował pierwotny charakter. Co roku odbywają się na nim duże imprezy masowe - przegląd kapel i śpiewaków ludowych, biesiady nadbużańskie, festyny folklorystyczne, a nawet imprezy myśliwskie. Służą one nie tylko rozrywce. Pielęgnują tradycje, ukazują piękno i walory turystyczne tej ziemi.

Niezwykle bogata jest janowska kultura ludowa. W Janowie, Nowym Pawłowie i Jakówkach działają prężne zespoły. Ważną rolę pełni Gminny Ośrodek Kultury. Mieści się tu biblioteka i izba tradycji. Z powodzeniem funkcjonują: kino, prywatna szkoła muzyczna, dwa chóry Janowianie i Iskierki, zespół wokalny Janowski Duszki, teatrzyk dziecięcy Pół żartem, pół serio i grupa tańeczna Bikają.

Ważnym obiektem jest w Janowie zabytkowy dom Rytmów. Odnowił go malarz i entuzjasta koni Maciej Falkiewicz. Prowadzi w nim galerię autorską, spotkania twórcze. Falkiewicz wspomaga organizowane w sąsiednim Zaborku plenery malarskie, organizuje głośne wystawy, propaguje hippikę. W niedalekiej Kajetanówce urządza latem obóz jeździecki. Uczestniczą w nich młodzie z różnych stron kraju, a pomagają studenci Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej z Białej Podlaskiej.

Swoistą perłą Janowa jest najstarsza polska stadnina koni. Położona malowniczo wśród nadbużańskich łąk Wygody kusi i przyciąga entuzjastów

Wiązą się one ze wsią Porchowo. Należała ona do dóbr Wielkiego Księstwa Litewskiego. W piętnastym wieku Porchowo zostało oddane biskupom łuckim. Ulokowanie tutaj dworu biskupiego przesądziło o dalszych losach miejscowości. W roku 1428 powstał kościół rzymskokatolicki Świętej Trójcy i dwa młyny. Efektem dążeń właścicieli było wydanie w 1465 roku przywileju lokacyjnego. Porchowo, zamienione na Janów od imienia biskupa Jana Łosowicza, uzyskało rangę miasta.

Dzięki biskupiemu mecenatowi i dogodnemu położeniu na odwiedzanych traktach, Janów szybko został dużym ośrodkiem miejskim. Już

wa zniszczeń. Wzniesiono nowy dwór obronny.

Pod koniec osiemnastego wieku rozebrany został częściowo dwór obronny rezydencji biskupiej. Jego miejsce zajęły dwa pawilony o delikatnym wystrój. Po modernizacji ogrodu włoskiego urządzono zespół pałacowo-parkowy. Szkoda, że nie zachował się do dziś.

Około 1790 roku biskup Adam Naruszewicz kazał wznieść pawilon ogrodowy. Nosi on teraz nazwę Groty Naruszewicza. Wraz ze śmiercią świętego biskupa, dziejopisa i literata skończył się okres biskupiego władania. Ustawę Sejmu Wielkiego dobra kościelne przeszły na własność państwa.

koni. W stadninie gościli wielokrotnie koronowane głowy i znani politycy. Czestym gościem jest w niej prezydent Aleksander Kwaśniewski.

Stadninę założył w 1817 roku rosyjski car Aleksander I. Marzyła mu się za

z bliska

namową polskich wielmożów odbudowa pogłowia koni wyniszczonych wojnami napoleońskimi. Podstawę stada stanowiły konie z krwią angielską i arabską. Sprowadzono je specjalnie z Rosji. W latach czterdziestych dziewiętnastego wieku janowska stadnina zorientowana została na hodowlę angloarabów. Dobrze rozwijającą się hodowlę pokrzyżował wybuch I wojny światowej. W 1915 roku cenne konie arabskie opuściły Janów. Wywieziono je w głąb Rosji i nigdy już nie wróciły. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości stadnina wznowiła hodowlę. Oparła ją na klaczach czystej krwi arabskiej. Powodzenie eksperymentu znowu przerwała wojna. We wrześniu 1939 roku żołnierze Armii Czerwonej wkrócili do Wygody i zrabowali najcenniejsze konie. Nie udało się ich nigdy odzyskać. Reszta zwierząt trafiła niebawem pod zarządek niemiecki. Niemcy dbali o rasowy materiał hodowlany. Dlatego zarządzili ewakuację koni w połowie 1944 roku na teren Niemiec. W tym czasie alianci bombardowali już niemieckie miasta i konwoj mógł pojechać się nocą. Wraz z końmi pojechała do północnych landów załoga stadniny. Konie wróciły do Polski w 1946 roku. Stadnina janowska była mocno zniszczona, więc czasowo stado umieszczono w Posadowie niedaleko Poznania. Dopiero w 1951 roku wznowiona została działalność na Wygodzie. Szef stadniny Andrzej Krzysztalowicz, który pracował tu przed wojną zdołał wyhodować słynne w świecie czempionki i czempiony – Eturie, Algerie, Arare, Pilarke, Penicylinę, Eukaliptusa i Bandosa. Dały one początek wielu końskim rodzinom.

Araby z Janowa blyszcząły na międzynarodowych pokazach i wystawach hodowlanych. Zwyciężyły też na krajowych torach wyścigowych oraz olimpijskich w Moskwie i Atlancie. Nie dziwnego, że dyrektor obsypywany był licznymi odznaczeniami państwowymi.

W 1970 roku rozpoczął się nowy rozdział w historii stadniny. Organizowane pokazy najpiękniejszych zwierząt i związana z nim aukcja wywołały końską gorączkę. Do stadniny przejeżdżali tłumnie ludzie z całego świata. W tym gronie byli księżęta, gwiazdy filmowe i estradowe, kreatorzy mody, a przede wszystkim hodowcy koni zainteresowani powiększeniem własnych stad. Czulo się zapach wielkich pieniędzy. W 1981 roku stadninę odwiedził Armand Hammer, bogaty hodowca i właściciel korporacji naftowej z USA. Za upatrzonego wcześniej ogiera El Paso gotów był zapłacić 1 milion dolarów. To posunięcie rozpoczęło istny wyścig do cennych rumaków. Rok później Amerykanin David Murdock zakupił ogiera Bandosa za kwotę 806 tysięcy dolarów. Szczyt mody na polskie araby dał znać o sobie wiosną 1985 roku. Podczas prestiżowej aukcji w amerykańskiej stadninie Scottsdale janowska klacz

Brytanii. Budowa nowej stajni i hali maneżowej, jakie mają powstać jeszcze w tym roku, umożliwią organizowanie w Janowie większej niż dotąd ilości ważnych imprez hodowlanych i sportowych. Znaczący liczą, że to tutaj odbywać się będą znaczące gonitwy sportowe.

Gmina Janów Podlaski ma charakter rolny. Dominuje uprawa zbóż i ziemniaków. Niezakozone i czyste środowisko stwarzają idealne warunki do produkcji żywności ekologicznej. Ona zaś umożliwi może rozwój turystyki wiejskiej. W tej chwili na terenie gminy działa kilkanaście gospodarstw agroturystycznych. Na uwagę gości zasługują: pałacyk pod górką u Grażyny Hryciuk w Bublku Granna, gospodarstwo Czesławy Caruk w Janowie, dom gościnny Marcina Orlosia na Wygodzie, domki nad Bugiem u Haliny Zimnej w Bublku Łukowskich oraz zorientowane na obsługę wędkarzy gospodarstwo Francisz-

Penicylina zastala kupiona za półtora miliona dolarów, a klacz Dacja za 1 milion 200 tysięcy dolarów. Później ceny już tak nie szły wysoko.

Nadprodukcja koni arabskich w Ameryce oraz zmiana przepisów podatkowych w USA obniżyły ceny koni.

Mimo to niezłe sprzedawały się ogiery. W 1997 roku Druid osiągnął wartość 500 tysięcy dolarów, a dwa lata potem Batskaf sprzedany został za 450 tysięcy dolarów.

Dziś bardzo wysoko licytują arabscy szejkwowie i żona słynnego perkusisty Rolling Stonesów Shirley Watts. Kupiła ona w Janowie wiele pięknych rumaków do swej stadniny w Wielkiej

ka Różyckiego w Buczycach Starych. Atutem tych gospodarstw jest szczególna gościnność, z jaką wielu osobom oferuje się Podlasie i regionalna kuchnia.

Goście odwiedzający Janów i jego okolice mogą liczyć na niezapomniane wrażenia krajoobrazowe. Meandrujący szeroko Bug pokryty jest kobiercem lilii wodnych. Gniazdują w nim labędzie nieme, różne odmiany kaczek, czaple siwe i perkozy. W pobliskim parku krajoobrazowym Podlaski Przełom Bugu podczas turystów będą rzadkie okazy roślin i zwierząt. Są nawet bobry. Choćby w te okolice i spędzić tutaj jakiś czas.

Istvan Grabowski

POWRÓT BLASKU

Zuchwały czyn pobożnego magnata Mikołaja Piusa Sapiehy, który bez względu na grożącą mu ekskomunię, zdecydował się sprowadzić z Watykanu na Podlasie cudowny obraz Matki Boskiej Gregoriańskiej, zwanej również Madonną de Guadelupe, miał niebagatelne znaczenie dla przyszłości Kodnia. Obraz umieszczony w 1631 roku w drewnianym kościółku św. Anny, a od 1686 roku w kościele murowanym, stał się ostoją wiary i przyczyną kultu trwającego do czasów współczesnych. Madonna odbierała hołd uwielbienia i pielgrzymujących do Kodnia licznych wiernych. Zanosząc swe prośby przed świętą wizerunek Matki Bożej otrzymywali oni liczne łaski.

To one m.in. sprawiły, że Jan Fryderyk Sapieha zwrócił się z gorącą prośbą do papieża Klemensa XI o ukoronowanie obrazu diademem papieskim. Watykan wysłuchał prośby z dalekiej Rzeczpospolitej i w roku 1726, za sprawą kolejnego papieża Innocentego XII, złote korony trafiły do Kodnia. Można sobie wyobrazić radość, jaka towarzyszyła temu wydarzeniu. Prawie 250 lat później papież Paweł VI podniósł kościół parafialny św. Anny do godności bazyliki mniejszej.

Były też i bolesne momenty. W roku 1812 wojska carskie zdewastowały wnętrze kościoła, porząbały filary w bocznych ołtarzach, sprofanowały groby w podziemnych piwnicach, wyniosły cenne wota. Rząd carski skonfiskował po Powstaniu Styczniowym 31 dóbr parafii kodeńskiej i przekazał je cerkwi prawosławnej. Cudowny obraz Matki Boskiej Kodeńskiej nakazano wywieźć do Częstochowy. Paulini z klasztoru na Jasnej Górze opiekowali

się nim pół wieku. Dopiero we wrześniu 1927 roku słynący cudami obraz powrócił do sanktuarium. Wcześniej poddano go na zamku królewskim w stolicy zabiegom konserwatorskim.

Kodnia jako ośrodek kultury maryjnego nadal jest chętnie odwiedzany przez pielgrzymów z różnych stron kraju. Spotykają oni jednak wyjątkowo skromny widok przygranicznej osady, który w żaden sposób nie może równać się z czasami świetności Kodnia. W połowie XVII wieku był on znaczącym ośrodkiem miejskim i handlowym. Miasto posiadało w owym czasie 400 solidnych domów i ponad 3 tys. mieszkańców. Korzystało z prawa do 6 jarmarków i stanowiło centrum dóbr sapieżyńskich. Obejmowały one 7 folwarków i 28 wsi. Niedaleko Kodnia przebiegały trakty handlowe o międzynarodowym zasięgu. Każdy, kto chciał dostać się na Ruś, raczej nie omijał grodu Sapiehów. Żeglownym Bugiem spławiano zboże z Podlasia, Polesia i Wołynia do nadbałtyckich portów. Bogacili się nie tylko Sapiehowie.

Ostatni okres świetności przeżyło miasto za czasów Elżbiety z Braniczkiej Sapieżyńskiej. To zaradna Elżbieta kazała zbudować letnią rezydencję rodu w duchu barokowo-klasycyzycznym. W nowej siedzibie skupiało się życie dworskie, przeniesione ze starego zamku, pamiętającego jeszcze czasy założyciela miasta Iwana Sapiehy, wojewody witebskiego i podlaskiego. Kodeński zamek zaliczany był do grupy późnogotyckich, nizinnych. Po śmierci Elżbiety Sapieżyńskiej i jej syna można ród przeniósł rezydencję do Kraczyzna, a niezamieszkały zamek popadł w ruinę. Ostatni akord nastąpił w latach trzy-

dziestych XX wieku, kiedy rozebrano mury zamku, a z pozostałej po nim cegły wzniesiono dom pielgrzyma.

Od kilku lat parafia kodeńska, prowadzona przez zakon oblatów, samorząd gminny oraz Służbę Ochrony Zabytków rozważają sposoby restauracji sławnego ongiś grodu, która pozwoliłaby zatrzymać na dłużej niż jeden dzień przybywających masowo pielgrzymów i turystów. Koncepcja gruntownej zmiany oblicza osady (choć nietatwa w re-

alizacji) nabiera żywych kolorów. Jeśli uda się wprowadzić w czyn przygotowane projekty rewolucyjne trzech najstarszych części Kodnia, będzie ono zapewne sporą atrakcją dla przybyszów z daleka.

Opracowaniem konserwatorskim objęto: dawny rynek, zamieniony w latach międzywojennych w niezbyt ciekawy skwer, wzgórze zamkowe (w miejscu obecnej Kalwarii) oraz tereny wokół niego, sięgające na błonia do rzeki Bug.

Pielgrzymi przybywają podziwiać cudowny obraz Madonny de Guadealupe będą zapewne zdumieni nowym wyglądem rynku. Powoli ziszczają się plany urządzenia ogrodów kwiatowych, podświetlanej fontanny, ogródka kawiarnianego, placu wypoczynkowego, dekoracyjnej studni z obudową drewnianą oraz stylowego przystanku autobusowego. Po spełnieniu projektów rynek w Kodniu będzie wyglądał równie ciekawie, jak ten z Kazimierza Dolnego.

W bezpośrednim sąsiedztwie rynku zakończony został remont kapitałny bazyliki św. Anny. Stworzono obok niej tzw. ogród rajski z różnymi gatunkami kwiatów i krzewów ozdobnych. Udało się też zabezpieczyć konserwatorsko dom pielgrzyma i budynki gospodarcze służące ojcom oblatom. Aktualnie trwają prace przekształcające otoczenie wokół figury Najświętszej Marii Panny.

Na dawnym wzgórzu zamkowym otworzono fragment nowożytnych fortyfikacji z XVIII stulecia. Ponoć niedługo zostanie zrekonstruowany fort z lustrem wody oraz drewnianymi postamentami na wodzie. Fortyfikacja Sapiehów zostanie włączona kompozycyjnie w układ wodny, otaczający od wschodu i południa zespół kościelny.

Trwają prace rozpoczynające rekonstrukcję kwatrowego ogrodu włoskiej z dekoracyjną studnią. Oczy pątni-

ków odwiedzających Kodon cieszy już labiryntowy ogród zielny. Wykonany został północny kanał dawnej łosy, przylegającej do zespołu zamkowego i nowe stacje drogi różańcowej. Pomysłynie zakończyła się modernizacja dawnej kaplicy pogrzebowej (ongis cerkwi) św. Ducha, wzniesionej w latach 1530-1540 przez Pawła Sapiechę. Obiekt ten zwraca uwagę swym wyjątkowym charakterem. Układ przestrzenny nosi cechy orientalne, kamieniarka nawiązuje do rzemiosła renesansowego, a szczyt frontowej elewacji ma wyraźne cechy gotyckie. Zwiędzający kaplicę zwrócą zapewne uwagę na oryginalną posadzkę z płytą brązową.

Na wzgórzu zamkowym, uformowanym kiedyś na kształt wieloboku, przewidziano rekonstrukcję drogi wiodącej do zespołu kalwaryjnego, zwracającą uwagę nietypowymi rzeźbami. Znaczącym fragmentem rekonstruowanego zespołu zamkowego ma być port Sapiechy z przystanią dla łódek. W wieku XVI ulokowany był tam basen portowy z licznymi spichlerzami zbożowymi. Zamek połączony był z miastem mostem zbudowanym nad stawem, który wysechł w XIX wieku.

Pomiędzy bazyliką, a zespołem zamkowym powstaje nowy układ wodny z dwoma lub trzema stawami. Wypełni je woda ze spiętrzonej rzeki Kalamanki. Na jednym ze stawów planowane jest ustawienie ołtarza. Przewiduje

się też wzniesienie figury z brązu założyciela miasta Iwana Sapiechy.

Zasadniczo zmienia się w przyszłości kodeńskie bionia, przylegające do zespołu zamkowego. Trwają prace mające wytyczyć miejsce amfiteatru ze sceną i miejscami dla widzów. Amfiteatr znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Bug. Na bioniach ma też powstać zespół rekreacyjno-sportowy z kompletem różnych boisk.

Przygotowane projekty zakładają wiele zasadniczych zmian w obecnym krajobrazie Kodnia. Zapewne jednak na wprowadzenie ich w życie trzeba będzie trochę poczekać.

Istvan Grabowski

MIĘDZYRZEC PODLASKI

ECHA MIĘDZYRZECKIEGO PLENERU

W drugiej dekadzie sierpnia odbył się VI Międzynarodowy Plener Malarstwa (Międzyrzec Podlaski – Krzymoszyce 2006), zorganizowany przez instruktora plastyki **Andrzeja Szcherbickiego**. Rezultaty artystyczne pleneru prezentuje Galeria „ES”. Na wystawie popleenerowej, czynnej do 5 grudnia w Galerii „ES” MOK w Międzyrzec Podlaskim. Z tej okazji został wydany katalog opracowany przez Andrzeja Szcherbickiego ze słowem wstępnym komisarza pleneru **Krzysztofa Stachurskiego**. W plenerze udział wzięli: Hanna Adamczyk (Międzyrzec Podlaski), Agata Czerwińska-Szpunar (Warszawa), Ricardas Garbaciauskas (Szawle – Litwa), Jacek Pasiczny (Zamość), Krzysztof Stachurski (Międzyrzec Podlaski), Tomasz Świerbutowicz (Lublin), Tadeusz Wolski (Marki), Reda Uogintiene i Arunas Uogintans (Szawle – Litwa), Ewa Zajac (Warszawa).

Wystawa cieszy się dużym zainteresowaniem wśród widzów indywidualnych, jak i szkół. (red.)

Pisarz, publicysta, krytyk literatury i sztuki, historyk, rysownik, kolekcjoner oraz wydawca używający różnych

Mickiewicza. Babcia przygotowywała chłopców do szkoły. Kiedy w wieku 10 lat odjechał do Białej, pisał niezłe po

pierwszy chętkę do pisania i raz pierwszy wzięłam pióro w rękę. Widzicie teraz, dlaczego kocham tak Białą i sz-

Kraszewskiego związki z Podlasiem

(1812-1887)

pseudonimów: Bogdan Bolesławita, Dr Omega, K. F. Pasternak. Urodził się w Warszawie 28 lipca 1812 r. Syn Jana, chorążego prużańskiego herbu Jastrzębiec i Zofii z Malskich. Miał czworo rodzeństwa, siostry - Joannę i Annę, braci - Lucjana i Kajetana. Przyszły pisarz wzrastał w domu dziadków Błażeja i Anny Malskich w Romanowie, wychowywała go głównie prababka Konstancja Nowomiejska. Zarówno na Podlasiu, jak i w Dohleń koło Prużan, gdzie gospodarowali jego rodzice, poznał wiele postaci typowych dla sarmackiej obyczajowości XVIII wieku. Chłonna wyobraźnia dziecka utrwałała je w pamięci i wzbogaciła materiałami z opowiadań ojca, znakomitego gawędziarza. Jako pisarz korzystał wiele z tego skarbcza wspomnień. „Kraj lat dziecinnych” autora „Starej Baśni” leży między Białą a Włodawą, wśród rozległych lasów, podmokłych łąk i torfowisk, moczarów i pustkowi. Wiele ciepłych słów poświęcił Kraszewski swoim czasom romanowskim na kartach wspomnień „Bezsenne noce”, pisanych u schyłku życia, w „Pamiętnikach nieznanego” oraz w „Obrazach z życia i podróży”. W tych ostatnich tak m. in. pisał: *„Na rozległej płaszczyźnie ciągnącej się ponad Bugiem, na Podlasiu dawnym, jest majątność zwana Romanowem. Piękne to miejsce, o tyle o ile bez biegnącej wody i gór może być kraj jaki pięknym. Zdobią okolice i osadę same lasy starych drzew. Na małym wzgórkuznosi się nowy, murywany dom mieszkalny. W takim to miejscu wychowałem się, zrosłem tak wesoły, tak pieszczony, tak kochany, jak gdyby po wyjściu stamtąd samo mi szczęście na świecie oczekiwać miało. O, wesołym wstępem do życia był mi Romanów!”*

Specyficzna atmosfera romanowskiego dworu miała wpływ na kształtowanie się charakteru, zainteresowań i poglądów Kraszewskiego. Każdego wieczoru przy świecach rozpoczynało się głośne czytanie. W domu było wiele książek, te których nie można było kupić – przepisywano, jak np. poezje

polsku i francusku, czytał po niemiecku, znał literaturę, historię oraz dobrze rysował.

W Akademii Białskiej spędził kolejne cztery lata (1822-1826) swego życia i niewątpliwie tu rozbudził w sobie namiętność do tropienia śladów historii. Skończyło się beztroskie dzieciństwo. Zaczął się długi okres życia trwający aż do ostatnich dni, życia, wypełnionego po brzegi tytaniczną pracą. Okres pobytu w białskiej szkole, dziś noszącej Jego imię, dobrze się zapisał we wspomnieniach pisarza: *„Ach, w tej to Białej przeżyłem ja najlepsze z moich lat dziecinnych, w niej się moja dusza stworzyła na świat, tu poczułem raz*

nuję jej wspomnienie.... Plebania białska była oryginałem mojej plebani w „Panu Walerym”. Cały „wielki świat małego miasteczka” osnuły już, świat dłużej daleko, ale na tyle wspomnień o Białej”.

Mały Józio mieszkał u rektora Akademii Józefa Preysa, niedaleko zamku, naprzeciw farnego kościoła. Przyjaźnił się z Olesiem – synem profesora i Józefem Glogerem – ojcem Zygmunta, znanego badacza folkloru.

Innym razem wspominał: *„W Białej prawie jeszcze byłem jakby w domu, jak u babek. Pani Preissowa obchodziła się z nami, jak własnymi dziećmi, do Romanowa jeździło się na święta, małe*

miasteczko jeszcze woń miała wiejską". Na strychu szkolnym narodziła się bibliofilską pasją późniejszego znanego kolekcjonera jakim był J. I. Kraszewski. Wygrzebał „Zielnik” Marcina z Urzędowa, pierwszy starodruk, który miał zapoczątkować jedną z wielu pasji pisarza, kolekcjonowanie starych ksiąg, szychów i dokumentów historycznych. Ciekawe książki podsuwał mu Adam Bartoszewicz, który swym uczniom polecał gromadzić wypisy z różnych autorów. Uwiecznił potem profesora w utworze „Od kolebki do mogiły”. Frapowały wyobraźnię młodego chłopca ruiny zamku książęcego, często z kolegami zwiadał opustoszałe komnaty: „*Pięknie się jeszcze za moich czasów świecił w Białej zamek, niegdyś obronny, otoczony wałami, na których rosły stare lipy, naszych przedków wieczornych i śpiewów wesółych świadki i słuchacze*”. W Białej Radziwiłłowskiej powstały także pierwsze utwory literackie Kraszewskiego. Tu maczył bajki LaFontaine’a, pisał wierszyki, ułożył balladę 120. wierszową pisaną 11-zgłówekowcem pt. „Klasztor na górze” Utwór ten został ogłoszony w 1905 roku w „Pamiętniku Literackim”. Redagował także pełną humoru gazetkę szkolną, którą ozdabiał własnymi rysunkami.

Bialskie wspomnienia Kraszewskiego to jedna z piękniejszych opowieści o kształtowaniu się młodej osobowości, o księgach, zamkach, odgłosach i śladach historii. O mieście, w którym

rodzi się romantyk i przyszyły literat.

Podlaskie inspiracje można odnaleźć w powieściach Kraszewskiego - nie tylko we wspomnieniach. Białej Książęcej poświęcił znaną powieść „Na białskim zamku” (pierwodruk 1883, wznowienie 1950), pokazując życie dworu Hieronima Radziwiłła zwanego Okrutnym. Był książę chorąży z jednej strony mecenasem sztuki, twórcą teatru w Białej, a z drugiej zapełniał lochy zamkowe setkami więźniów. Owocem zainteresowania pisarza rodem Radziwiłłów była wydana w 1875 r. powieść „Ostatnie chwile księcia wojewody”. Utwór ten poświęcony był znanej postaci jakim w XVIII w. był Stanisław Karol zwany „Panie Kochanku”. Kodeń rezydencja znanego rodu magnackich Sapiechów był tematem powieści „Starpolska miłość” (1859). Bohater Podkormorzyc przebywając na dworze ks. Sapieżyny ocenia krytycznie porządki „*Kancelaria była liczna, darmożądów mnóstwo, krzątania ogromna i porządku nigdzie*”. Kodeń był także tematem powieści „Zadora” (1880). Bohater Jacek syn zolichcianki pochodził z Huszcy. W okolicach Sławatyc rozgrywa się akcja wydanej w 1879 r. powieści „Pan na czterech chłopach”, której bohaterem jest biedny szlachcic podlaski. Na kartach tego utworu występuje arystokratyczny dwór Flemingów - właściciele Terespoła. Z Podlasia pochodził bohater tytułowej powieści „Pamiętnik Mroczka” (1870). Jan Mroczek chodził do szkoły w Białej. Głównie

postaci z powieści „Historia o Januszu Korczaku i o pięknej miecznikównie (1870) pochodzą z Podlasia, m. in. żyd Łosicki. Mnóstwo rysów obyczajowych z życia szlachty podlaskiej w czasach panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego zawierają powieści: „Bracia rywale” (1877) i „Szalawiła”. Ciekawy jest opis krajoznawstwa podlaskiego w utworze „Dola i niedola” (1864).

Zaden z naszych powieściopisarzy nie uwzględnił przeszłości i znaczenia Podlasia w takiej mierze jak to uczynił Józef Ignacy Kraszewski. Podlasie też okazało na miarę swych możliwości swoją wdzięczność. W Romanowie przechodzące cenne pamiątki i propaguje twórczość pisarza od 1962 roku Muzeum Biograficzne. W Białej Podlaskiej szkoła, do której kiedyś uczęszczał pisarz nosi jego imię. Jego imię nosi także Gimnazjum w Sławatycach i w Sosnowcu oraz Szkoła Podstawowa w Wisznicach. Obok dawniej Akademii Białskiej stoi od 1928 roku jeden z dwóch w kraju pomników autora 386 utworów literackich. Żywym pomnikiem pamięci jest organizowany przez Klub Literacki „Maksyma”, Klub Kultury „Piaśt” w Białej Podlaskiej i Muzeum w Romanowie już od ponad 20 lat Ogólnopolski Konkurs Literacki im. J. I. Kraszewskiego. Dowodem pamięci o zasłużonej dla Podlasia i kraju rodziny jest uporządkowany grobowiec Kraszewskich na starym cmentarzu w Wisznicach.

Szczepan Kalinowski

KONKURS DLA MŁODZIEŻY

POWRÓT DO SĄSIEDZKICH STOSUNKÓW

30 października br. w siedzibie Starostwa Powiatowego w Białej Podlaskiej odbyło się spotkanie poświęcone omówieniu spraw organizacyjnych związanych z konkursem prac pisemnych, fotografii i projektów młodzieżowych organizowanym przez Niemiecko-Białoruski Dom w Karlsruhe. W spotkaniu, któremu przewodniczył starosta biały, uczestniczyli przedstawiciele wydziału edukacji Urzędu Miasta w Brześciu, Niemiecko-Białoruskiego Domu w Karlsruhe ze Mińska oraz Urzędu Miasta w Białej Podlaskiej.

Ideą konkursu jest chęć rozwijania współpracy Polski z Białorusią, aby pomóc dwóm europejskim nacjom powrócić do dobrych i pełnych zaufania stosunków sąsiedzkich. Konkurs przeznaczony jest dla uczniów w wieku

14-18 lat ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z miast: Brześć, Biała Podlaska i powiatu biały. Obejmuje prace pisemne, fotograficzne i projekty dotyczące Euroregionu „Bug”.

W konkursie prac pisemnych przewidziane zostały dwa tematy (do wyboru): „Euroregion „Bug” w moich najkrytycznych marzeniach” oraz „Bug - nasza wspólna historia, nasza wspólna przyszłość”.

Tematem przewodnim prac fotograficznych jest stwierdzenie „Mieszkam w Euroregionie Bug”. Natomiast projekty młodzieżowe dotyczą dowolnej dziedziny: turystyki, infrastruktury, gospodarki Euroregionu „Bug”, tj. tego wszystkiego, co młodzież uważa za ważne dla rozwoju dobrosąsiedzkich kontaktów. Temat projektów to „Bug” - inicjatywy dla Euroregionu „Bug”.

Laureaci poszczególnych konkursów wygrają wyjazd na spotkanie młodzieży trzech krajów: Niemiec, Francji, Polski - w zamku Hambacher Schloss, które odbędzie się w dniach 10-20 sierpnia 2007 r. Wyjazd pomyślny został prezentacją prac pisemnych i projektów oraz wystawą fotograficzną w dniach 28-29 listopada br. w Brześciu podczas międzynarodowej konferencji dotyczącej zakończenia projektu TACIS. Najlepsze projekty zostaną rekomendowane do realizacji w sekretariacie Euroregionu „Bug” w celu ich dalszej realizacji w ramach programu Dobrosąsiedztwa UE. Natomiast najlepsze prace pisemne zostaną opublikowane w numerze specjalnym „Gazety Brzeskiej”.

Marianna Tumiłowicz

ZBIORNIKI NA GNOJOWICĘ

W dobiegającym końcu roku wielu rolników skorzystało z pomocy finansowej UE w ramach projektu PROW (Plan Rozwoju Obszarów Wiejskich 2004-2006) na realizację płyt obornikowych oraz zbiorników na gnojówkę/gnojowicę. Obowiązek budowy urządzeń do przechowywania nawozów naturalnych wynika z 26 lipca 2000 roku o nawozach i nawożeniu, a ostatecznym terminem zakończenia realizacji tego przedsięwzięcia jest 25 października 2008 roku. Rolnicy, którzy nie dostosują się do wymogu posiadania urządzeń do gromadzenia nawozów naturalnych w tym terminie, będą musieli liczyć się z konsekwencjami finansowymi.

W następnych latach, niestety, nie przewiduje się unijnego dofinansowania do kosztów poniesionych na ten cel w takim zakresie jak dotychczas. W projekcie PROW na lata 2007-2013, który jest obecnie opiniowany przez Unię Europejską, znajduje się jedynie zapis, że pomoc w zakresie budowy takich urządzeń otrzymają rolnicy, którzy skorzystają z programu „Ułatwienie startu młodym rolnikom”. W chwili obecnej brak jest szczegółów dotyczących tego programu. Ponieważ wielu rolników nie ma jeszcze urządzeń do gromadzenia nawozów naturalnych i pyta o szczegóły dotyczące realizacji tego przedsięwzięcia podajemy w skrócie konieczne do przebycia procedury administracyjne.

* Pierwszym krokiem przy podjęciu budowy urządzeń do przechowywania nawozów naturalnych jest wyliczenie powierzchni płyty i pojemności zbior-

nika na gnojówkę / gnojowicę. Obliczamy je w następujący sposób:

- przeliczamy utrzymywane zwierzęta na duże jednostki przeliczeniowe (DJP),

- liczbę DJP można wyliczyć mnożąc średnioroczną liczbę zwierząt przez odpowiedni współczynnik przeliczeniowy,

- liczbę DJP mnożymy przez odpowiednią liczbę podaną w poniższej tabeli uzyskując w ten sposób szukaną wielkość,

- Minimalne powierzchnie/pojemności urządzeń do przechowywania nawozów naturalnych.

Przy obliczaniu warto uwzględnić możliwość powiększenia produkcji i zaplanować większe urządzenia. Doradztwo w tym zakresie pełni ośrodek doradztwa rolniczego oraz Lubelska Izba Rolnicza.

Budowa płyt do składowania obornika na terenie działki siedliskowej oraz zbiorników na gnojówkę/gnojowicę o pojemności do 25m³ nie wymaga pozwolenia na budowę.

Wystarczy jedynie zgłosić zamiar budowy w wydziale architektury i budownictwa Starostwa Powiatowego. W zgłoszeniu należy określić rodzaj, zakres i sposób wykonania robót budowlanych oraz termin ich rozpoczęcia. Do wniosku należy dołączyć oświadczenie o posiadaniu praw do dysponowania nieruchomością na cele budowlane oraz przedstawić na mapie usytuowanie planowanego urządzenia pamietając o zachowaniu właściwych odległości od granic działki oraz istniejących obiektów budowlanych wynikających z rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z 7 października 1997 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowlom rolniczej i ich usytuowanie (Dz. U. nr 132 poz. 877).

Zgodnie z tym rozporządzeniem odległości zamkniętych zbiorników na płynne odchody zwierzęce, mierzone od pokrywy i wylotów wentylacyjnych powinny wynosić co najmniej:

- 1) od otworów okiennych i drzwiowych pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi na działkach sąsiednich - 15 m,
- 2) od magazynów środków spożywczych, a także obiektów budowlanych przetrwstwa rolnospożywczych - 15 m,
- 3) od granicy działki sąsiedniej - 4 m,
- 4) od budynków magazynowych ogólnych - 5 m,
- 5) od silosów na zboże i pasze - 5 m,
- 6) od silosów na kisonki - 5 m.

Odległość otwartych zbiorników na płynne odchody zwierzęce o pojemności do 200 m³ oraz płyt gnojowych powinna wynosić co najmniej:

- 1) od otworów okiennych i drzwiowych pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi na działkach sąsiednich - 30 m,
- 2) od budynków przetrwstwa rolnospożywczego i magazynów środków spożywczych - 50 m,
- 3) od budynków magazynowych pasz i ziarna - 10 m,
- 4) od granicy działki sąsiedniej - 4 m,
- 5) od silosów na zboże i pasze - 5 m,
- 6) od silosów na kisonki - 10 m.

Do wykonywania robót budowlanych można przystąpić, jeżeli w terminie 30 dni od dnia doręczenia zgłoszenia właściwy organ nie wniesie, w drodze decyzji, sprzeciwu.

Przy budowie zbiornika na gnojówkę/gnojowicę powyżej 25 m³ oraz w sytuacji, kiedy zbiornik budowany jest poza działką siedliskową wymagane jest pozwolenie na budowę tych urządzeń.

Jeżeli inwestycja zlokalizowana będzie na obszarze nie objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego wówczas potrzebna będzie decyzja o warunkach zabudowy wydana przez właściwy urząd gminy. Następnie należy sporządzić projekt budowlany przedsięwzięcia zlecając to zadanie osobie posiadającej właściwe uprawnienia budowlane. Projekt sporządzony na aktualnej mapie geodezyjnej powinien być zgodny z decyzją o warunkach zabudowy. Dokumentację wraz z oświadczeniem o posiadaniu praw do dysponowania nieruchomością na cele budowlane należy złożyć w Starostwie Powiatowym, które jest kompetentne wydać pozwolenie na budowę.

Po uprawnieniu się do decyzji administracyjnej na 7 dni przed rozpoczęciem prac należy zawiadomić powiatowego inspektora nadzoru budowlanego dołączając na piśmie: oświadczenie kierownika budowy stwierdzające sporządzenie planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz przyjęcie

	Minimalna powierzchnia/pojemność urządzeń do przechowywania nawozów naturalnych oraz okres ich stosowania	
System utrzymania zwierząt	6 miesięcy na obszarach szczególnie narażonych (OSN)	4 miesiące - na pozostałych obszarach
Na ściółce	Dla bydła i świń - płyta obornikowa - 3,5m ² DJP - zbiornik na gnojówkę - 3,0m ³ DJP	Dla bydła i świń - płyta obornikowa - 2,5m ² DJP - zbiornik na gnojówkę - 2,0m ³ DJP
	Dla koni - płyta obornikowa - 3,5m ² DJP - zbiornik na gnojówkę - 1,5m ³ DJP	Dla koni - płyta obornikowa - 2,5m ² DJP - zbiornik na gnojówkę - 1,0m ³ DJP
Bezciołkowo	zbiornik na gnojówkę - 10m ³ DJP	zbiornik na gnojówkę - 7m ³ DJP

obowiązuje kierownika budowy, zaś świadectwo o wpisie kierownika budowy do centralnego rejestru izby inżynierów. Następnie w Starostwie Powiatowym należy zarejestrować dziennik budowy i powierzyć uprawnionej osobie funkcję kierownika budowy, który jest zobowiązany do właściwego nadzoru i kontroli technicznej wykonywanych robót budowlanych oraz prowa-

dzenia dziennika. Przed rozpoczęciem budowy należy pamiętać o umieszczeniu w widocznym miejscu tablicy informacyjnej oraz wytyczeniu geodezyjnym obiektu w terenie.

Zakończenie budowy wymaga również zawiadomienia powiatowego inspektora nadzoru budowlanego. Do zawiadomienia o zakończeniu budowy należy dołączyć oryginał dziennika bu-

dowy, oświadczenie kierownika budowy o zgodności wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym oraz oświadczenie o doprowadzeniu do należytego stanu i porządku terenu budowy jak również inwentaryzację geodezyjną obiektu.

Ludmiła Rypina
Dyrektor wydziału architektury
i budownictwa

Inspekcje upoważnione do kontroli gospodarstw rolnych

Powiatowa inspekcja nadzoru budowlanego

Zakres działania:

Nadzór i kontrola przestrzegania Prawa Budowlanego.

Obszary kontroli w gospodarstwie:

Kontrola budowy obiektów, kontrola utrzymania obiektu budowlanego w należyłym stanie, kontrola dokumentów związanych z obiektami budowlanymi.

Uwagi:

Prawo wejścia do obiektu i na teren gospodarstwa, wydawanie decyzji o usunięciu usterek, o zaprzestaniu użytkowania lub rozbiórze obiektu.

Inspekcja Weterynaryjna:

Zakres działania:

Ochrona zdrowia zwierząt oraz bezpieczeństwo produktów zwierzęcych.

Obszary kontroli w gospodarstwie:

Zwalczanie chorób, badania kontrolne, badanie zwierząt rzeźnych, nadzór nad warunkami transportu i wytwarzaniem pasz, przestrzeganie wymagań weterynaryjnych, wydawanie świadectw i certyfikatów.

Uwagi:

Na poziomie gospodarstwa zadania inspekcji wykonuje Powiatowy Lekarz Weterynarii.

Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych

Zakres działania:

Nadzór nad wymaganiami dla artykułów rolno-spożywczych w zakresie tzw. jakości handlowej wprowadzanej do obrotu, w szczególności ich znakowanie (etykiety), nadawanie znaków jakości, kontrola składowania i transportu.

Obszary kontroli w gospodarstwie:

Kontrola dokumentów dotyczących produktów roślinnych. Kontrola magazynów, pobieranie próbek i badania laboratoryjne w przypadkach sporów z odbiorcami. Kontrola opakowań i ich oznaczenia (jeśli produkt jest opakowany).

Uwagi:

Kontrola materiału siewnego, sprzedaży artykułów rolno-spożywczych przez producentów w gospodarstwie, kontrola wymagań zdrowotnych, sanitarnych,

weterynaryjnych i fitosanitarnych dotyczących artykułów rolno-spożywczych.

Państwowa Inspekcja Sanitarna (dawniej popularnie Sanepid)

Zakres działania:

Kontrola higieny środowiska, a zwłaszcza wody do spożycia, czystości powietrza atmosferycznego, gleby, wód i innych elementów środowiska w zakresie ustalonym w odrębnych przepisach. Kontrola stanu higienicznego nieruchomości, uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Obszary kontroli w gospodarstwie:

Wydawanie opinii co do zgodności z warunkami sanitarnymi określonymi przepisami UE przedsięwzięć i zrealizowanych inwestycji, których realizacja jest wspomaganą przez ARIMR ze środków pochodzących z Unii Europejskiej. Badanie wody dla celów hodowli (przed wszystkim przy produkcji mleka).

Uwagi:

Prawo wejścia na teren zakładu pracy (dotyczy gospodarstw zatrudniających pracowników najemnych. Wydawanie decyzji, nakładanie kar, wykonanie badań laboratoryjnych, w tym badań wody, sprawy związane z chorobami zawodowymi.

Inspekcja Transportu Drogowego

Zakres działania:

Transport pojazdami samochodowymi o masie całkowitej powyżej 3,5 tony pod drogach publicznych.

Obszary kontroli w gospodarstwie:

Transport zwierząt, transport na własne potrzeby, kontrola dokumentów każdego kierowcy i każdego pojazdu wykonującego transport. Nie dotyczy transportu ciągnikami rolniczymi.

Uwagi:

Wymagania zaświadczeń o zgłoszeniu transportu pomocniczego nie stosuje się do przewozów drogowych na potrzeby własne w zakresie działalności wytwórczej w rolnictwie.

Państwowa Inspekcja Pracy

Zakres i działania:

Nadzór i kontrola przestrzegania pra-

wa pracy, w szczególności przepisów, zasad bezpieczeństwa i higieny pracy.

Obszary kontroli w gospodarstwie:

Kontrola zatrudnienia zgodnie z Kodeksem Pracy, kontrola BHP.

Uwagi:

Nadzór dotyczy tylko gospodarstw zatrudniających pracowników na podstawie umowy o pracę.

Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa

Zakres działania:

Ochrona roślin, nadzór nad obrotem i stosowaniem środków ochrony roślin, wytwarzaniem i obrotem materiałem siewnym.

Obszary kontroli w gospodarstwie:

Wydawanie paszportów roślin, świadectw fitosanitarnych przy imporcie roślin i materiału siewnego, kontrola plantacji nasiennej, nadzór nad obrotem i stosowaniem ŚOR.

Uwagi:

Kontrola opryskiwaczy, nadzór nad szkoleniami rolników w zakresie stosowania ŚOR.

Inspekcja Ochrony Środowiska

Zakres działania:

Kontrola przestrzegania przepisów o ochronie środowiska, decyzji ustalających warunki użytkowania środowiska. Uzgadnianie decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu dla inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi.

Obszary kontroli w gospodarstwie:

Kontrola przechowywania i stosowania nawozów, Prawa Wodnego, wydawanie pozwoleń wodno-prawnych, kontrola przestrzegania ustawy o odpadach, wydawanie pozwoleń zintegrowanych, opinii i zaświadczeń o spełnieniu min. Standardów w zakresie ochrony środowiska.

Uwagi:

Na poziomie gospodarstwa rolnego właściwym organem jest Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska – działający poprzez Delegatury Powiatowe.

Tekst opublikowany w Biuletynie Informacyjnym LIR nr 4/2006 (listopad).

SŁOWNIK MIEJSCOWOŚCI PODLASKICH

LEBIEDZIEW – wieś w gminie Terespol przy drodze do Włodawy. Metryka Litewska odnotowuje miejscowość w 1535 r., kiedy to zięć Jana Kopytowskiego, Paweł Horbowski zeznał, że teś jego dostał od króla staw, o który miał spór z mieszkańcami Lebidziewa (Lebidiewa). Wybudowany młyn na sportnym stawie sprzedał Harkowi Zubryckiemu. I nowy właściciel w latach 1539 – 40 miał szereg spraw z poddanyymi króla w Lebidziewie. Górny podaje, że wieś w drodze wymiany z Radziwiłłami nabył dla siebie w 1558 r. król Zygmunt August. Król Jan III Sobieski w 1679 r. za zaległy zółd nadał ziemię w Lebidziewie i Małaszewiczach pułkownikowi Samuelowi Murzy-Koryckiemu i 30 żołnierzom z jego chorągwi. Kolejna faza osadnictwa tatarskiego na Podlasiu miała miejsce za Sasów. W 1702 zgodę króla na wykupienie części Małaszewicz i Zalułynia od Daniela Szablowskiego otrzymał Samuel Józefowicz z żoną Heleną z Koryckich. Odtąd ród Józefowiczów na długo związał się z Lebidziewem i Małaszewiczami. W XVIII w. majątki tatarskie w Lebidziewie mieli Abramowicz, Korycki i Macewicz. W XIX w. na Podlasiu mieszkali 40 rodów tatarskich, z tego 9 w Lebidziewie: Abrahamowice, Baranowsy, Buczaczy, Juszyńscy, Milkowsy, Bohdanowicz, Ulanowic, Assamowicz, Szulewicz. Wiele z tych nazwisk znajdujemy dzisiaj na cmentarzu tatarskim – mizarze w Zastawku, który jeszcze w XIX w. pod nazwą Ulanowszczyzna był częścią Lebidziewa. Mizar, jeden z pięciu w Polsce, został załobny podobnie jak istniejący do 1886 r. meczet, na początku XVIII w.

Świadczy o tym najstarszy w kraju zachowany nagrobek tatarski pułkownika Samuela Murzy-Koryckiego z 1704 r. Tu pochowany jest Jakub Buczaczi zm. w 1838 r., poseł na Sejm Walny, marszałek i sędzia pokoju powiatu białskiego, dziedzic Lebidziewa, Michałkowa i Małaszewicz Małych. Ciekawy jest też nagrobek bez daty z inskrypcją: *Ali Korycki porucznik ostatni z agów Koryckich*. Na płytach nagrobkowych znajdują się charakterystyczne półksiężycy z wykutymi sentencjami w języku arabskim oraz napisami w języku polskim lub rosyjskim. W 1987 r. ten cenny pomnik kultury świadczący o wielonarodowej i tolerancyjnej Rzeczypospolitej został uporządkowany. Choć już podlasy Tatarzy ulegli polonizacji, to dzisiejsi mieszkańcy Zastawki z własnej inicjatywy zbudowali wokół cmentarza drewniane ogrodzenie.

Dwa forty z początku XX w. odległe od rdzenia twierdzy w Brześciu o ok. 8 km. Obecnie wykorzystywane jako magazyn oraz do kisenia ogórków, z których słynął Terespol i okolice (beczki są zatapiane w fosie).

MAŁASZEWICZE – wieś w gminie Terespol przy E-30 i tranzytowej linii kolejowej łączącej Europę z Białorusią i Rosją. Jeden z największych w kraju tzw. suchych portów przeladunkowych.

W 1565 r. wieś królewska należąca do starostwa brzeskiego. Jedną z trzech pierwszych osad tatarskich na Podlasiu obok Lebidziewa i Studzianki. Jan III Sobieski w Małaszewiczach w roku 1679 nadał ziemię na terenie ekonomii brzeskiej rtm. Danielowi Szablowskiemu oraz rtm. Samuelowi Murza-Koryckiemu. W XVIII w. mieszkali tu pułkownicy

kowa Korycka i rtm. Józefowicz, a w XIX w. Małaszewicze Małe i Duże zamieszkuje 7 rodów tatarskich: Chazbijewicze, Tupalscy, Skirmęt, Józefowicze, Buczaczy, Dąbrowscy i Szembłowscy.

W 1937 r. wybudowano tu lotnisko wojskowe, które 1.09.1939 r. zostało zbombardowane przez niemieckie samoloty. W 1941 r. przygotowując atak na ZSRR Niemcy przystąpili do szybkiej rozbudowy lotniska. W tym celu założony obóz pracy służby budowlanej - Baudienst, zmuszając Polaków do roboty na lotnisku. W 1941 po ataku byłych sojuszników Hitlera na ZSRR Niemcy ogrodzili pod Małaszewiczami część lasu i gromadzili tam jeńców sowieckich. Wielu z nich zmarło z głodu. Jesienią 1942 r. założono obóz pracy na terenie tzw. Weroniki przy torach kolejowych dla Żydów. Około 1000 więźniów wykonywało prace ziemne na lotnisku. Podczas likwidacji obozu w lutym 1944 r. więźniów rozstrzelano.

Ze względu na strategiczne znaczenie Małaszewicz (lotnisko i graniczna stacja kolejowa) Armia Krajowa nawiązała kontakt z pracującymi tu kolejarzami, uzyskując wiele cennych informacji o transportach wojskowych na wschód. Od października do stycznia 1944 r. w Małaszewiczach działała konspiracyjna szkoła podchorążych i podoficerów AK szkoląca żołnierzy z obwodu Biała Podlaska, Łuków i Radzyni Podlaski. Jej komendantem był kpt. Lucjan Kobyłański „Lubicz”. Elewsi szkoły byli zatrudniani w miejscowym przedsiębiorstwie robót kolejowych. Przez to, że mieli dobre niemieckie papiery prowadzili skuteczną akcję wywiadowczą i dywersyjną.

Szczepan Kalinowski

UWAGA KONKURS UWAGA KONKURS UWAGA KONKURS UWAGA KONKURS

CZY ZNAMY POWIEŚCI KRASZEWSKIEGO

Serdecznie zapraszamy dorosłych mieszkańców powiatu do udziału w konkursie czytelniczym, bazującym na powieściach obyczajowych Józefa Ignacego Kraszewskiego. Konkurs odbywa się pod patronatem starosty białskiego, a głównym organizatorem jest Gmina Biblioteka Publiczna im. Kajemana Sawczuka w Konstantynowie. Konkurs odbywa się w dwóch kategoriach:

* Tropcy Ziemi Podlaskiej w powieściach obyczajowych J. I. Kraszewskiego. Należy wyszukać fragmenty tekstu zawierające nazwy miejscowości znaj-

dujących się na Podlasiu oraz wypisać: tytuł powieści, rok wydania powieści, nr strony, na której znajduje się fragment zawierający daną nazwę.

* Tradycja w powieściach obyczajowych J. I. Kraszewskiego. Należy wyszukać fragmenty tekstu zawierające opisy zwyczajów staropolskich oraz wypisać: tytuł powieści, rok wydania powieści, nr strony, na której znajduje się fragment zawierający opis zwyczajów staropolskich. Komisja ocenić będzie ilość przeczytanych powieści; ilość wyszukanych fragmentów;

19 marca 2007 r. (120 rocznica śmierci J. I. Kraszewskiego) odbędzie się uroczyste podsumowanie konkursu. Przewidziane są wartościowe nagrody książkowe.

Zgłoszenia do konkursu (imię, nazwisko, wiek, adres zamieszkania i telefon kontaktowy) należy przysłać do Starostwa Powiatowego w Białej Podlaskiej Wydział Spraw Społecznych, ul. Brzeska 41, 21-500 Biała Podlaska lub pod adres mailowy: wss@powiat-bialski.pl z dopiskiem „Konkurs czytelniczy J.I. Kraszewskiego” najszybciej do końca grudnia 2006 r.

ARCYMISTRZOWIE W ZALESIU

Blisko stu szachistów z Białorusi, Bośni i Hercegowiny oraz Polski pojawiło się w hali Zespołu Szkół w Zalesiu, by wziąć udział w I Międzynarodowym Festiwalu Szachowym. Do rywalizacji o puchar wójta **Jana Sikory** przystąpiła m.in. arcymistrzyni para małżeńska **Monika i Bartosz Soćko** z Polonii Plus GSM Warszawa. Przedstawicielka płci pięknej jest aktualnie klasyfikowana na jedenastym miejscu w świecie!

Festiwal zakończył się zwycięstwem **Krystiana Kuźmicka** (Zelmer Rzeszów), który wprawdzie uzyskał taką samą ilość punktów (8 w 9 partiach) co B. Soćko, ale był lepszy w dodatkowej punktacji. Kolejne miejsca w czołówce zajęli: **Zbigniew Kisieński** (Drakon Lublin), **Aleksander Sidareja** (Baranowicze), **Michał Skalski** (Zelmer) i **Michał Mirosław** (Drakon Lublin). Zasadniczą część imprezy poprzedziła symultana z arcymistrzynią. Z wyjątkiem **Katarzyny Major** i **Janusza Sałtrukiwicza** (MOK 64 Biała Podlaska), którzy uzyskali remis, pozostałe partie zakończyły się wygraną M. Soćko.

W turnieju wzięto także nagrody specjalne. Otrzymały je: najlepsza kobieta – M. Soćko, najlepsi juniorzy – **Ernesta Miłkowska** (UKS Żaczek Sarnaki) i **Filip Podobiedow** (Kobryń), najlepszy reprezentant Zalesia – **Jakub Andrzejewski**, a także szachiści najwyższej klasyfikowani w grupach rankingowych: do 2000 – **Jarosław Siergiej** (Huragan Międzyrzec Podl.); do 1800 – **Paweł Krasuski** (Radzyń Podl.); do 1600 – **Witold Pytka** (MOK 64); do 1400 – **Maciej Szwał** (Radzyń Podl.). Pomyślnie zakończył festiwal, **Romuald Izdebski**, prowadzący zajęcia szachowe w ULPKS Gaj Zalesie, zapowiada kontynuację imprezy w kolejnych latach.

Michał Fedoruk

Monika Soćko podczas symultany

UCZCILI ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI

Już po raz dziesiąty, pod patronatem burmistrza Międzyrzecza Podlaskiego, zorganizowano w tym mieście **uliczne biegi niepodległości**. Uczestniczyło w nich 205 uczniów ze szkół powiatu białskiego, walcząc o zwycięstwa w sześciu kategoriach wiekowych. Większość z nich przypadło reprezentantom Janowa Podlaskiego i Terespolu.

Pierwsze miejsca zajęli: rocz. 1998 – **Natalia Rosińska** (Janów Podl.) i **Damian Wasilik** (SP 2 Terespol); rocz. 1996 – **Joanna Tychmanowicz** i **Łukasz Tarsiuk** (oboje Janów Podl.); rocz. 1994 – **Margorzata Ostromecka** (SP 1 Terespol) i **Paweł Bilicz** (Janów Podl.); rocz. 1992 – **Marta Pawłowska** i **Bartek Puzia** (oboje PG Terespol); rocz. 1991 – **Iłona Steciuk** i **Piotr Zaremba** (oboje PG Terespol); rocz. 1989 – **Emilia Mazur** i **Marcin Kotowski** (oboje LO Terespol). Przyszłoroczna edycja imprezy odbędzie się w maju, w ramach obchodów X-lecia Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji. (mf)

GÓRĄ SŁAWATYCZE

Okolo 300 zawodniczek i zawodników, w tym 6 Białorusinów, stanęło na starcie III Ogólnopolskiego Biegu po Ziemi Kondeńskiej. W biegu open najszybciej do mety dobiegł **Piotr Zaremba** z Terespolu, przed **Mateuszem Biegajło** z Zalesia oraz **Adamem Ciechańskim** z Piszczacu.

Głównemu biegowi towarzyszyła rywalizacja młodzieży szkolnej. W poszczególnych rocznikach zwyciężali: rocz. 1998-99 – **Agata Majewska** (Kodeń) i **Kamil Trzeciak** (Sławatycze); rocz. 1996-97 – **Anna Filipek** (Kodeń) i **Eryk Jaroszek** (Sławatycze); rocz. 1994-95 – **Justyna Hasiewicz** i **Andrzej Tycyk** (oboje Sławatycze); rocz. 1992-93 – **Patrycja Prudaczuk** (Hanna) i **Paweł Kukawski** (Piszczac); rocz. 1991-1990-91 – **Marek Dac** (Terespol). (mf)

CIĘŻAROWCY ZNÓW NA PODIUM

Zdobyciem dwóch medali młodzieżowych mistrzostw Polski w podnoszeniu ciężarów zakończyli tegoroczny sezon reprezentanci MULKS Terespol. W Siedlcach, gdzie rywalizowali sztangistki do lat 17, srebro i tytuł wicemistrzyni kraju wywalczyła **Katarzyna Pawłowska**. W dwuboju kategorii 53 kg podopieczna trenerów **Stefana Polaczuka** i **Adama**

W SKRÓCIE

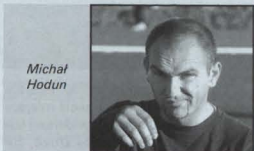
Mistrzem jesieni Piłkarskiej Ligi Gminy Międzyrzec Podlaski został **Zryw Harachowicz**, który z dziewięciu spotkań wygrał aż osiem. Na drugim miejscu, ze stratą dwóch punktów, uplasowała się Pieczarkarnia Kozłowsky Swory, a na trzecim Arka z parafii NNMP w Białej Podlaskiej (trzy oczka mniej od lidera). Na wiosnę zapowiada się zacięta rywalizacja zarówno o drużynowe zwycięstwo, jak i o tytuł króla strzelców. Na razie prowadzi **Robert Patkowski** ze Zrywu (12 goli) przed **Rafałem Hodunem** z Pieczarkarni (10 goli).

Zespół **Desperado Łomazy** wygrał w organizowanym w tej miejscowości przez GLKS-T Niwa i Gminnym Turnieju Piłki Siatkowej Amatorów. Zwycięski skład tworzyli: **Andrzej Bosak**, **Grzegorz Doluk**, **Ireneusz Korszeń**, **Stanisław Ziętecki**, **Marek Żukowski** i **Leszek Supruniuk**, którego uznano najwzrostochotniejszym zawodnikiem imprezy.

Wyłoniono najlepszych tenisistów powiatu białskiego w czterech kategoriach wiekowych. W Igrzyskach Młodzieży Szkolnej zostali nimi: **Natalia Perzyna** (Kijowiec) i **Jakub Demeszko** (Swory) wśród uczniów klas I-IV oraz **Beata Harasimowicz** (Misie) i **Paweł Romanowski** (Sławatycze) z klas V-VI. W Gimnazjum pierwsze lokaty wywalczyli: **Patrycja Posko** z Jelcnicy i **Łukasz Litwiniuk** z Cicibora Dużego, natomiast w Licealadzie: **Paweł Stąpór** z Janowa Podlaskiego i **Aldona Dąbrowska** z Międzyrzecza Podlaskiego. (mf)

Zaorskiego uzyskała 130 kg, na które złożyło się 55 kg w rwaniu i 75 kg w podrzucie. Natomiast w Bydgoszczy brązowy krążek mistrzostw do lat 23 zawiąsał na szyi **Michała Hoduna**. Jego wynik w kategorii +105 kg, to 307 kg (140+167).

W siedleckiej imprezie startowali jeszcze inni zawodnicy z Terespolu. Zajęli oni następujące miejsca: **Łukasz Seroczynski** – 4. w kategorii 56 kg, **Daniel Masiuk** – 4. w kategorii +94 kg; **Dawid Zaremba** – 7. w kategorii 50 kg, **Bartomiej Piwnik** – 11., a **Paweł Kunc** – 15. w kategorii 69 kg. (mf)

Michał Hodun

NAGRODY TRAFIŁY DO NAJLEPSZYCH

Wojewódzki Szkolny Związek Sportowy dokonał 20 października br. uroczystego podsumowania współzawodnictwa sportowego szkół za rok szkolny 2005/2006. W ogólnej punktacji powiatów, spośród 23 biorących udział, powiat bialski zajął II miejsce. Przyznane z tej racji nagrody w postaci pucharu i dyplomu odebrali z rąk przewodniczącego związku: dyrektor wydziału spraw społecznych Starostwa Powiatowego **Marianna Tumilowicz** i sekretarz powiatu **Jan Jańczuk**. Nagrodzone zostały również szkoły, które uplasowały się na wysokich pozycjach. Z terenu naszego powiatu były to:

Szkoła Podstawowa nr 3 w Międzyrzec Podlaskim – zajęła 3 miejsce spośród 339. startujących szkół podstawowych,

Zespół Szkół Sportowych w Międzyrzec Podlaskim – zajął 6 miejsce spośród 249. startujących szkół gimnazjalnych.

Tak satysfakcjonujące wyniki na arenie województwa zawdzięczamy licznej uczestnictwu dzieci i młodzieży szkolnej w powiatowych eliminacjach współzawodnictwa sportowego prowadzonych przez Bialski Szkolny Związek Sportowy dzięki dotacji udzielonej na realizację tego zadania z budżetu powiatu.

Współzawodnictwo sportowe prowadzone było w trzech kategoriach wiekowych: Igrzyska Młodzieży Szkolnej, Gimnazjada i Licealiada

Igrzyska Młodzieży Szkolnej w szkole liczącej do 100 uczniów: Pierwsze miejsce Szkoła Podstawowa

Połoski, SP Żerocin, SP Motwica, SP Halasy, SP Sitnik, SP Kijowiec, SP Witoz, SP Manie, SP Dąbrowica Duża, SP Dubów, SP Polubice, SP Chotyłów, SP Kopytów, SP Styrzyniec, SP Dobrynia, SP Kozuski, SP Międzyziesie, SP Dubica; SP Szóstka, SP Horodyszczce, SP Grabanów, SP Huszcza, SP Tuliów.

Igrzyska Młodzieży Szkolnej w szkole liczącej powyżej 100 uczniów: pierwsze miejsce zajęła Szkoła Podstawowa nr 3 w Międzyrzec Podlaskim uzyskując 2100 punk-

Slawatycze i SP Łomazy 520; SP Leśna Podlaska 480; SP Wisznice 360; SP Kobylany; SP Dolha; SP Zalesie i SP Slawacinek Stary 90; SP Drelów, SP Hrud, SP Swory, SP Neple, SP Tuczna i SP Rudniki 60 pkt.

Gimnazjada: Publiczne Gimnazjum nr 1 Piszczac 1960; Gimnazjum Konstantynów 1640; Publiczne Gimnazjum nr 1 Terespol 1510; Gimnazjum Sportowe nr 2 Międzyrzec Podlaski 1100; Gimnazjum nr 1 Międzyrzec Podlaski 940; Gimnazjum Rossosz 860; Gimnazjum Leśna Podlaska 710; Gimnazjum nr 3 Rogoźnica 640; Publiczne Gimnazjum nr 2 Terespol 520; Publiczne Gimnazjum Cielbór Duży 490; Gimnazjum

tów; miejsce drugie SP Nr 2 w Terespolu z liczbą punktów 1490, trzecie miejsce SP w Konstantynowie uzyskując 1300 punktów, w dalszej kolejności SP nr 2 Międzyrzec Podlaski 1100; SP Małaszewicze 920; SP Rossosz i SP

Rokitno 480; Publiczne Gimnazjum nr 1 Wisznice 390; Publiczne Gimnazjum nr 1 Jelnicza 370; Gimnazjum Janów Podlaski 370; Gimnazjum Łomazy 350; Publiczne Gimnazjum Nr 2 Krzewica 340; Publiczne Gimnazjum Swory 300; Gimnazjum Małaszewicze 300; Gimnazjum Kodeń 300; Gimnazjum Slawatycze 260; Gimnazjum Zalesie 260; Publiczne Gimnazjum nr 1 Drelów 260; Publiczne Gimnazjum Sosnowka 150; Publiczne Gimnazjum Kobylany 150; Publiczne Gimnazjum nr 1 Chotyłów 120; Publiczne Gimnazjum nr 2 Dolha 110; Gimnazjum Tuczna 90.

Licealiada: Liceum Ogólnokształcące Terespol 1980 pkt.; Zespół Szkół Ekonomicznych Międzyrzec Podlaski 1450 pkt.; Liceum Ogólnokształcące Międzyrzec Podlaski 1360 pkt.; Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Międzyrzec Podlaski 920 pkt.; Zespół Szkół Janów Podlaski 840 pkt.; Zespół Szkół Małaszewicze 730 pkt.; Zespół Szkół RCKU Leśna Podlaska 610 pkt.; Liceum Ogólnokształcące Wisznice 430 pkt.

Elżbieta Głowińska

w Berezówce gmina Zalesie; miejsce drugie SP w Rzeczy, trzecie miejsce SP w Ortelu Książęcym, w dalszej kolejności SP Woskrzenice Duże, SP

Rokitno 810; SP Janów Podlaski 760; SP Rogoźnica 740; SP nr 1 Terespol 660; SP Piszczac 620; SP Kodeń 580; SP Misie 560; SP Cielbór Duży 540; SP

BIAŁA PODLASKA

Ze zbiorów KODAK EXPRESS, foto Krzysztof Staniszewski

Quiz gościnnie

Region powiatu białskiego związany jest z życiem i twórczością najplodniejszego pisarza w świecie – Józefa Ignacego Kraszewskiego. Pytania będą dotyczyły tej wybitnej postaci polskiej literatury.

1. J. I. Kraszewski znany jest jako powieściopisarz, proszę wymienić przynajmniej dwie inne dziedziny jego twórczości artystycznej?
2. Które utwory J. I. Kraszewskiego zostały dotychczas adaptowane na scenariusze filmowe?
3. Gdzie w Polsce znajdują się muzea J. I. Kraszewskiego?
4. A gdzie pomniki pisarza?
5. W jakich górach znajduje się „Brama Kraszewskiego“?

Odpowiedzi prosimy nadsyłać na adres redakcji do dnia 15 stycznia 2007 r.

Prawidłowe odpowiedzi na pytania konkursowe z numeru 9/2006.

1. Obrona twierdzy w Brześciu trwała w dn. 14-16 IX 1939 r.
2. Na Pomorzu w okolicy Lasów Tucholskich i Koronowa
3. Biała Podlaska, Małaszewicze i Nosów
4. Związek Sowiecki okupował nasz powiat w okresie 25 IX- 10 X 1939 r.
5. Biała Podlaska, Dołha, Dubów, Potoski, Terespol.

Nagrody książkowe za prawidłowe rozwiązanie konkursu otrzymują:

1. Monika Chorąży z Kodnia.
2. Małgorzata Kopczyńska z Kodnia

Szczepan Kalinowski

gościnnie
BIALSKI

NUMER ZAMKNIĘTO

30 listopada 2006 r.

Egzemplarz bezpłatny

Nakład 1500 egz.

Wydawca: Starostwo Powiatowe w Białej Podlaskiej

Redaguje zespół: koordynator Jan Jańczuk, Elżbieta Chwałczuk sekretarz redakcji

Współpracują: Istvan Grabowski, Aniela Halczuk, Kazimierz Halczuk, Anna Józwiak, Szczepan Kalinowski, Ryszard Kornacki, Ewa Koziera, Marek Małaszewicz, Roman Petryniak, Romuald Szudejko, Edyta Wegiera.

Adres redakcji: Starostwo Powiatowe ul. Brzeska 41; 21-500 Biała Podlaska, tel. 083 343 75 31; fax: 083 343 36 09; e-mail: goscinie@powiatbialski.pl, powiatbialski@lubelskie.pl, starbial@pro.onet.pl.

Zastrzegamy sobie prawo dokonywania skrótów w nadesłanych tekstach. Za treść reklam i ogłoszeń redakcja nie odpowiada. GRAFIKA I DRUK: „CALAMUS” Biała Podlaska

Ruszasz w Droge?

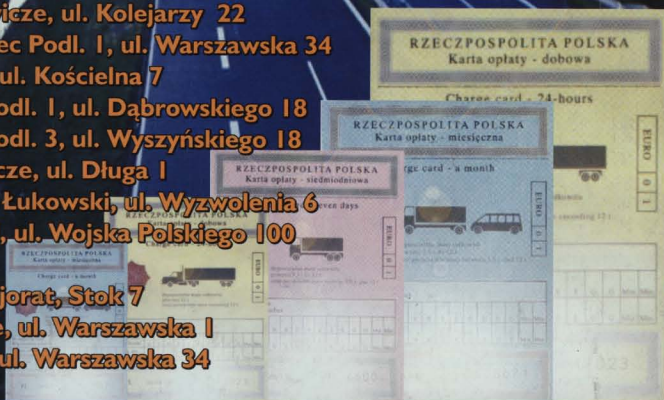
Skorzystaj z oferty

Poczty Polskiej

Karty Opłaty Drogowej

Wykaz UP świadczących usługę sprzedaży kart opłat drogowych
na terenie Centrum Sieci Poczтовой ORJ Biała Podlaska:

1. Biała Podlaska 1, Plac Wolności 9
2. Kąkolewnica Wschodnia
3. Łuków 1, ul. Piłsudskiego 15
4. Łuków 2, ul. Konarskiego 2
5. Małaszewicze, ul. Kolejarzy 22
6. Międzyrzec Podl. 1, ul. Warszawska 34
7. Parczew, ul. Kościelna 7
8. Radzyń Podl. 1, ul. Dąbrowskiego 18
9. Radzyń Podl. 3, ul. Wyszyńskiego 18
10. Sławatycze, ul. Długa 1
11. Stoczek Łukowski, ul. Wyzwolenia 6
12. Terespol, ul. Wojska Polskiego 100
13. Tłuszcz
14. Ulan Majorat, Stok 7
15. Wisznice, ul. Warszawska 1
16. Zalesie, ul. Warszawska 34

Poczta

Polska